

BANKI SPÓŁDZIELCZE I ZRZESZAJĄCE W 2013 r.

Departament Bankowości Spółdzielczej
i Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo - Kredytowych
Warszawa, kwiecień 2013

Spadek wyników finansowych:

- (-) zmniejszenie wyniku odsetkowego od banków (o 218 mln zł w stosunku do 2012 r.) spowodowane spadkiem oprocentowania depozytów banków spółdzielczych w bankach zrzeszających;
- (+) deficyt na operacjach z osobami prywatnymi spowodowany wysokim oprocentowaniem depozytów, zwłaszcza terminowych zmniejszył się (o 76 mln zł), niemniej niewystarczająco, aby wyrównać spadek wyniku odsetkowego od banków;
- (+) przyrost wyniku odsetkowego od przedsiębiorstw (o 29 mln zł);
- (-) zmniejszenie dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych (o ok. 200 mln zł) spowodowane obniżkami stopy redyskonta weksli NBP będącej podstawą obliczania oprocentowania płaconego przez klientów;
- (+) koszty operacyjne zmniejszyły się po raz pierwszy od wielu lat, niemniej spadek był niewielki: o 0,7%, czyli niespełna o 21 mln zł. Przy jednoczesnym spadku wyniku działalności bankowej o 7,5% spowodowało to wzrost wskaźnika C/I z 65,8% w 2012 r. do 70,7% w 2013 r. W 154 bankach wskaźnik ten przekroczył 80%, przy czym w ciągu roku liczba takich banków rosła: w I kwartale 2013 r. banków takich było 94, w drugim 141, w trzecim 126).

• Wynik netto za 2013 r. jest równy wynikowi netto za 2010 r. przy nieporównywalnie większym deficycie od osób prywatnych i ogromnym uzależnieniu od przychodów odsetkowych od banków zrzeszających, z których jeden musi obecnie skoncentrować się na odbudowie swojej bazy kapitałowej.

• Po I kwartale 2013 r. nastąpiło zahamowanie przyrostu depozytów sektora niefinansowego, w tym osób prywatnych.

• W okresie od końca 2010 r. depozyty sektora niefinansowego w bankach spółdzielczych rosły znacznie szybciej niż kredyty dla tego sektora. W końcu 2010 r. relacja kredytów dla sektora niefinansowego do depozytów tego sektora wynosiła 73,3%, w grudniu 2013 r. było to 69,4%, zaś relacja kredytów dla sektora niefinansowego do depozytów osób prywatnych zmniejszyła się ze 107,1% do 95,5%.

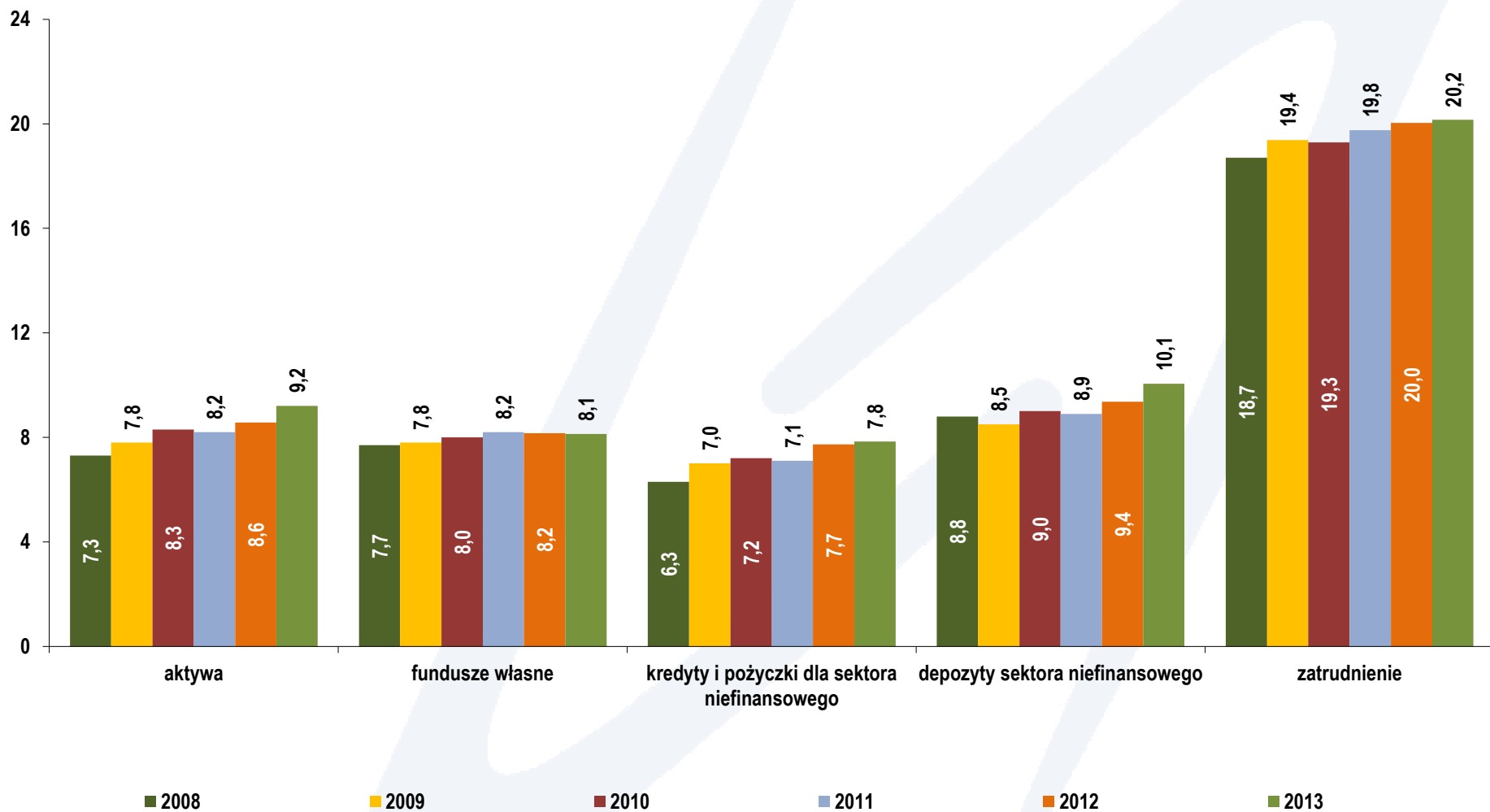
• W tym samym okresie zaobserwowano – w należnościach od sektora niefinansowego – szybki wzrost udziału należności od przedsiębiorstw i spadek od osób prywatnych i rolników indywidualnych, zwłaszcza w grupie największych banków, tj. banków o sumie bilansowej większej niż 0,5 mld zł.

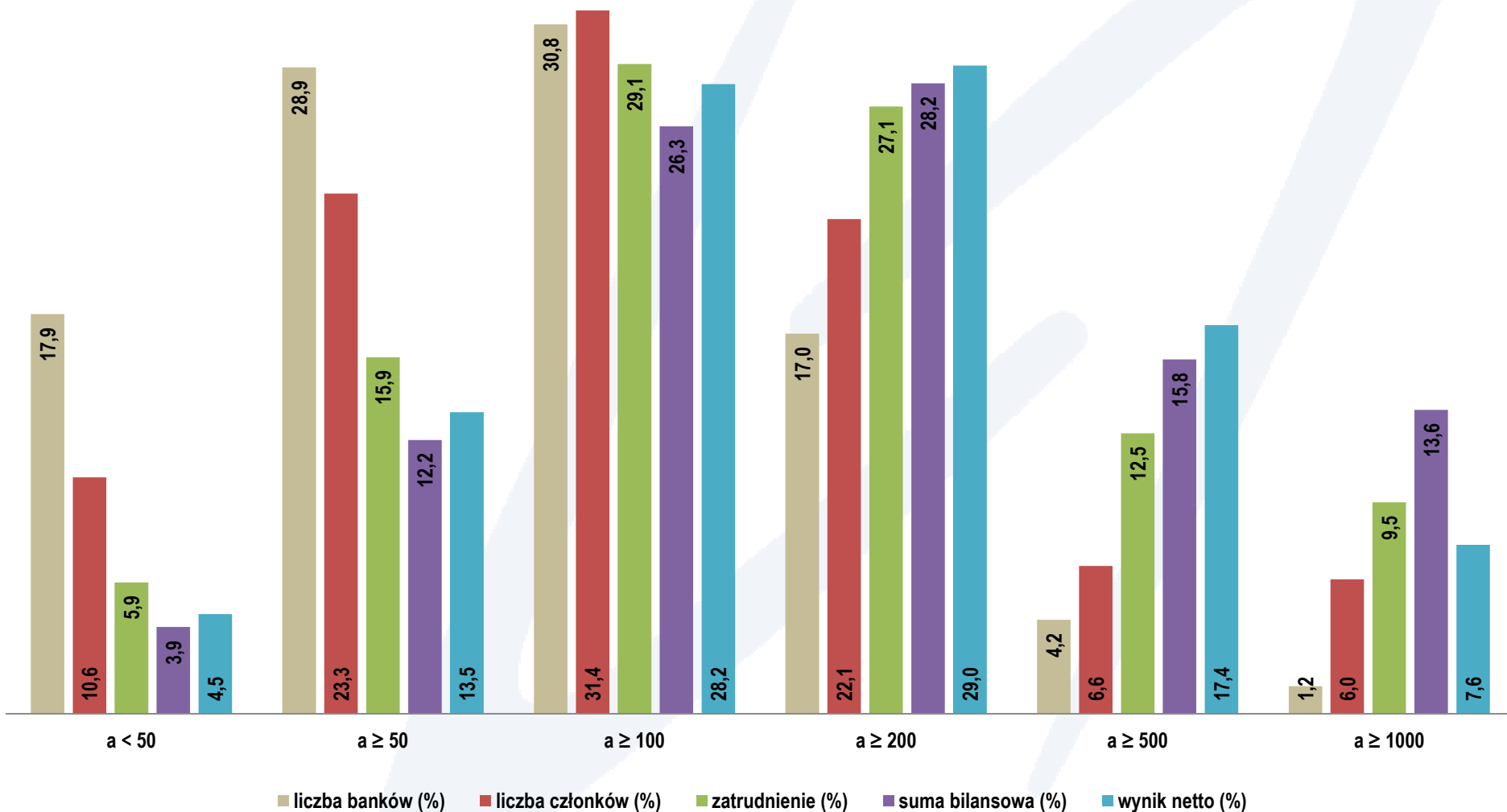
• Jakość należności od sektora niefinansowego pogorszyła się w stosunku do grudnia 2010 r.: udział należności zagrożonych zwiększył się z 5,8% do 6,4%, przy czym zmniejszyła się relacja odpisów na te należności do ich kwoty: z 32,3% do 29,4%.

• Przeciętny współczynnik wypłacalności wzrósł z 13,2% w grudniu 2010 r. do 14,3% w grudniu 2013 r. Było to wynikiem stosunkowo szybkiego (o 40,1%) przyrostu funduszy własnych w stosunku do grudnia 2010 r.

- Obydwa banki zrzeszające zwiększyły znacząco rezerwy na należności zagrożone. W jednym z nich spowodowało to stratę netto.
 - W latach 2010 - 2012 banki zrzeszające będąc pod presją konieczności wypłaty wysokiego oprocentowania bankom zrzeszonym za złożone depozyty oraz wypłaty dywidendy angażowały się w ekspozycje o wysokim stopniu ryzyka a następnie nie klasyfikowały odpowiednio należności i – co za tym idzie – nie tworzyły odpowiednich rezerw na należności – przede wszystkim od sektora niefinansowego.
 - Począwszy od II kwartału 2013 r. nastąpiło zmniejszenie depozytów banków zrzeszonych z powodu spadku ich oprocentowania. Spowodowało to zmniejszenie kosztów odsetkowych od operacji z bankami. Depozyty te powodowały duże wahania sumy bilansowej banków zrzeszających: wzrost w I kwartale 2013 r. i spadek w kwartałach II i III i ponowny wzrost w kwartale IV. Wiązała się z tym konieczność ich inwestowania w instrumenty dłużne, głównie obligacje skarbowe oraz bony NBP
- Sektor spółdzielczy nie jest przystosowany do działania w warunkach niskiej inflacji i niskich stóp procentowych
 - Konieczność zmiany modelu funkcjonowania zrzeszeń

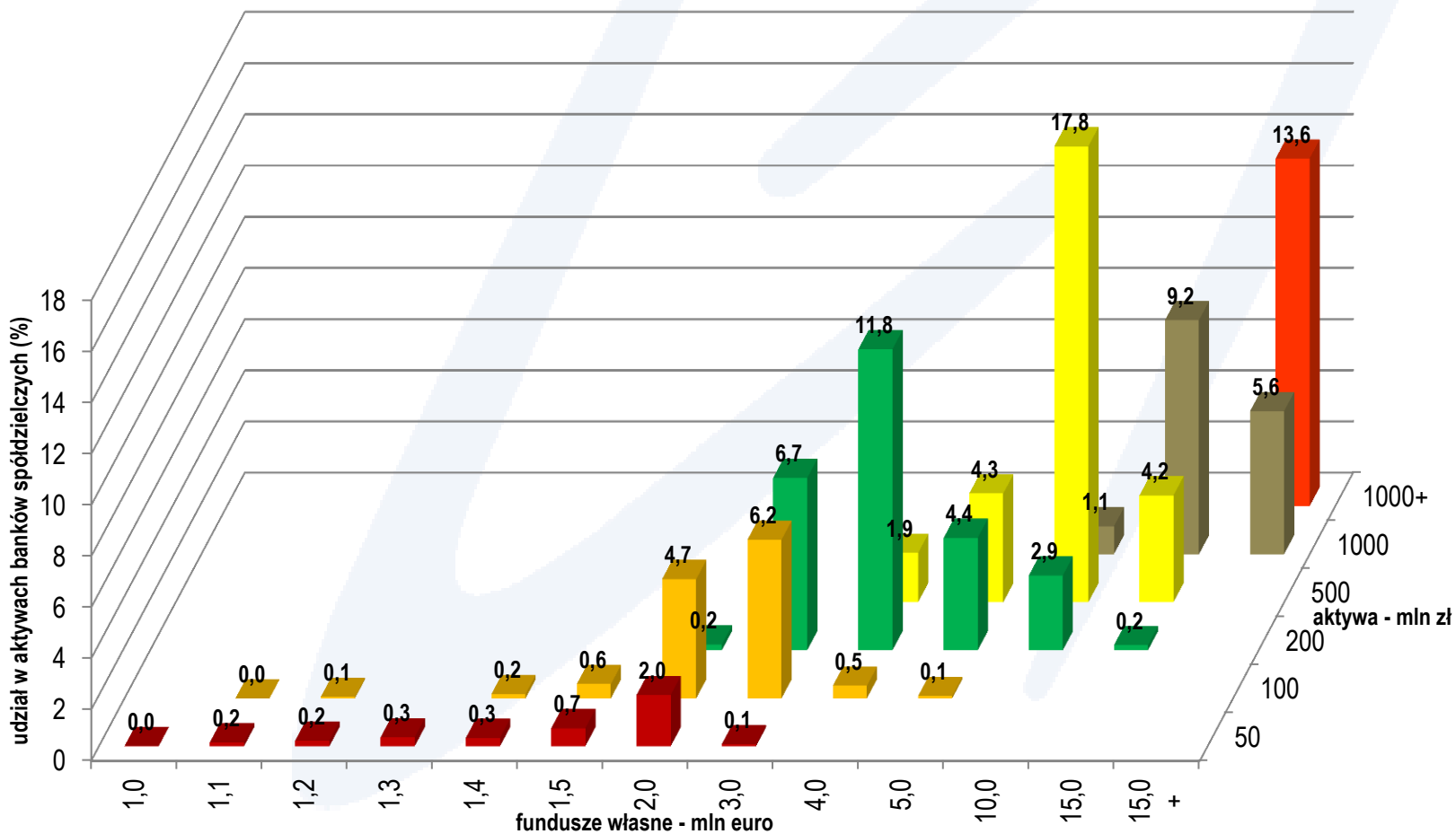
Udział sektora spółdzielczego (banki spółdzielcze i zrzeszające) w rynku bankowym (%)

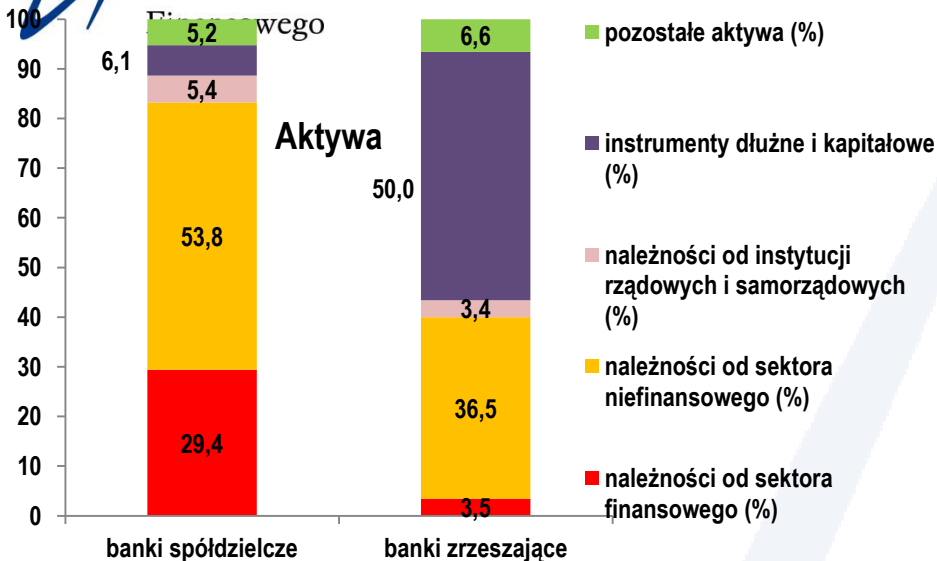
Liczba banków wg funduszy własnych i aktywów oraz udział poszczególnych grup w aktywach (%) – 2013.09.30

	fw<1,0	1,0≤fw<1,1	1,1≤fw<1,2	1,2≤fw<1,3	1,3≤fw<1,4	1,4≤fw<1,5	1,5≤fw<2,0	2,0≤fw<3,0	3,0≤fw<4,0	4,0≤fw<5,0	5,0≤fw<10,0	10,0≤fw<15,0	fw≥15,0	razem	
a ≥ 1000														7	7
500 ≤ a < 1000												2	15	7	24
200 ≤ a < 500									9	18	60	10		97	
100 ≤ a < 200							2	54	78	25	16	1		176	
50 ≤ a < 100			1		3	8	67	79	6	1				165	
a < 50	1	5	7	11	11	18	47	2						102	
Razem	1	5	8	11	14	26	116	135	93	44	78	26	14	571	

Struktura bilansów banków spółdzielczych i zrzeszających – 2013.12.31

Komisja Nadzoru

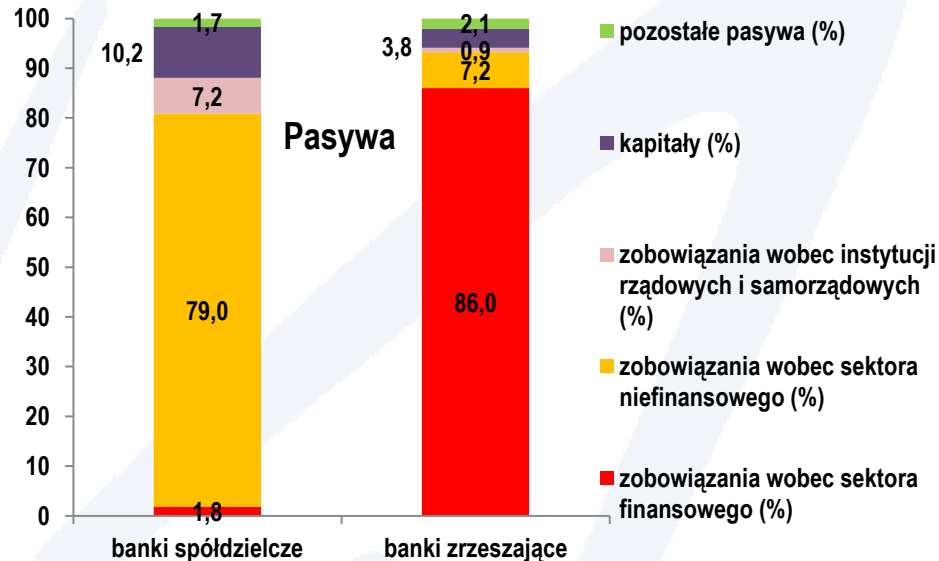
Banki spółdzielcze

Przyrost aktywów o 12,5% (do 96,5 mld zł) w stosunku do grudnia 2012 r.

Kwota przyrostu: 10,7 mld zł, w tym 9,8 mld zł to zobowiązania wobec sektora niefinansowego (w tym osoby prywatne 7,1 mld zł).

2,9 mld zł ulokowane w bankach zrzeszających, 4,4 mld zł w należnościach od sektora niefinansowego, 3,0 mld w instrumentach dłużnych (w tym 2,0 mld zł bony NBP oraz 0,6 mld zł obligacje skarbowe).

Depozyty osób prywatnych wyniosły w grudniu 2013 r. 55,3 mld zł (w stosunku do grudnia 2012 r. wzrost o 14,5%), czyli o 2,3 mld zł więcej niż należności brutto od sektora niefinansowego.

Banki zrzeszające

Przyrost aktywów o 9,4%, (do 32,8 mld zł) w stosunku do grudnia 2012 r.

Kwota przyrostu: 2,8 mld zł w tym zobowiązania wobec sektora finansowego 2,9 mld zł, wobec sektora niefinansowego 0,3 mld zł, pozostałe pozycje nie zmieniły się bądź zmniejszyły się.

Spośród głównych pozycji aktywów wzrost wykazały jedynie instrumenty dłużne i kapitałowe o 3,7 mld zł, w tym 4,1 mld zł ulokowane w bonach pieniężnych NBP i obligacjach skarbowych – po połowie; wartość pozostałych instrumentów zmniejszyła się.

Udział zobowiązań wobec sektora finansowego (głównie banków spółdzielczych) wzrósł do 86,0% pasywów (z 84,6% w grudniu 2012 r.).

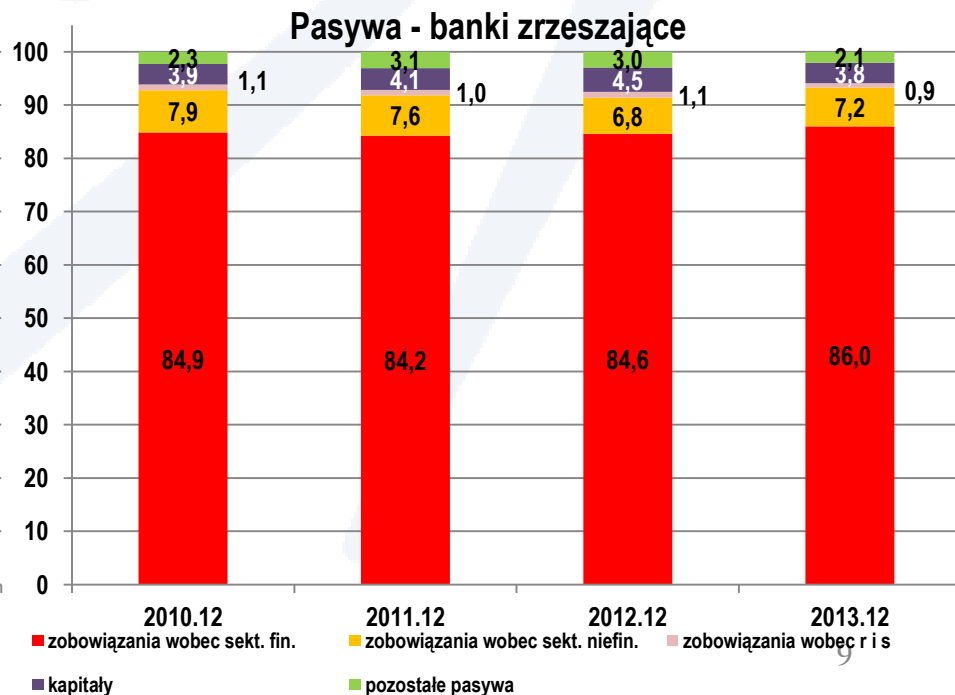
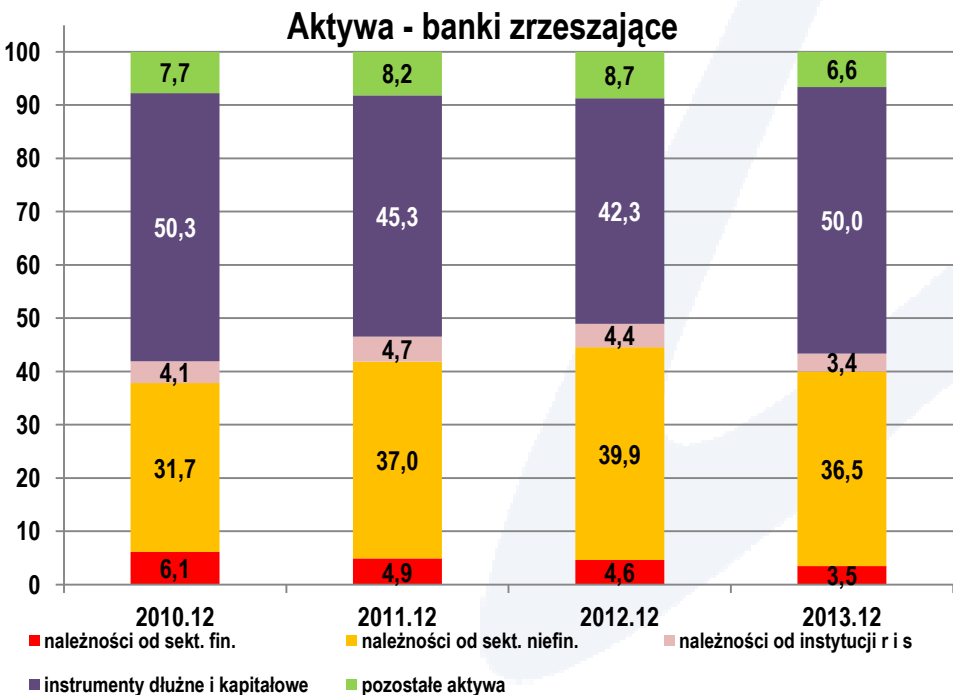
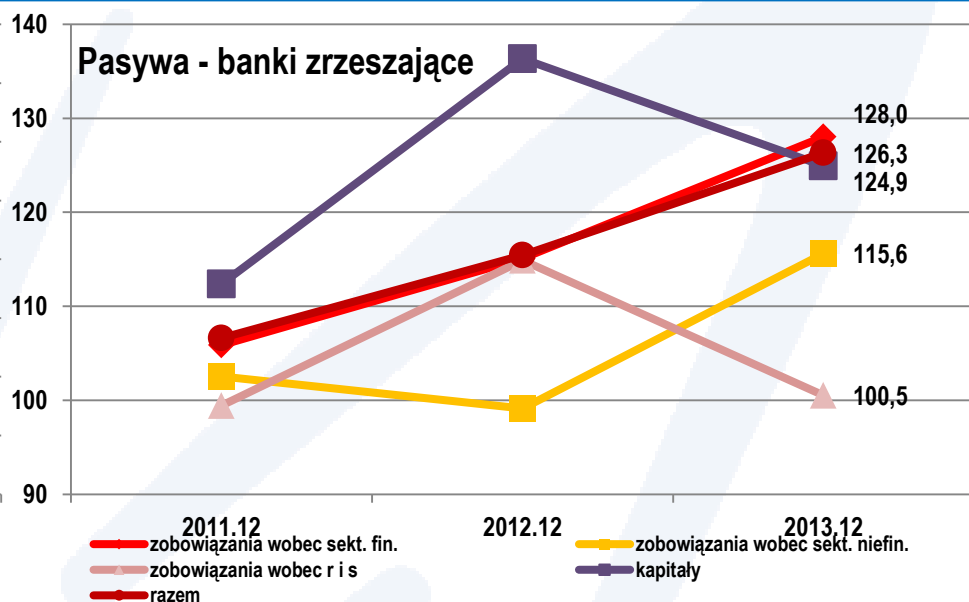
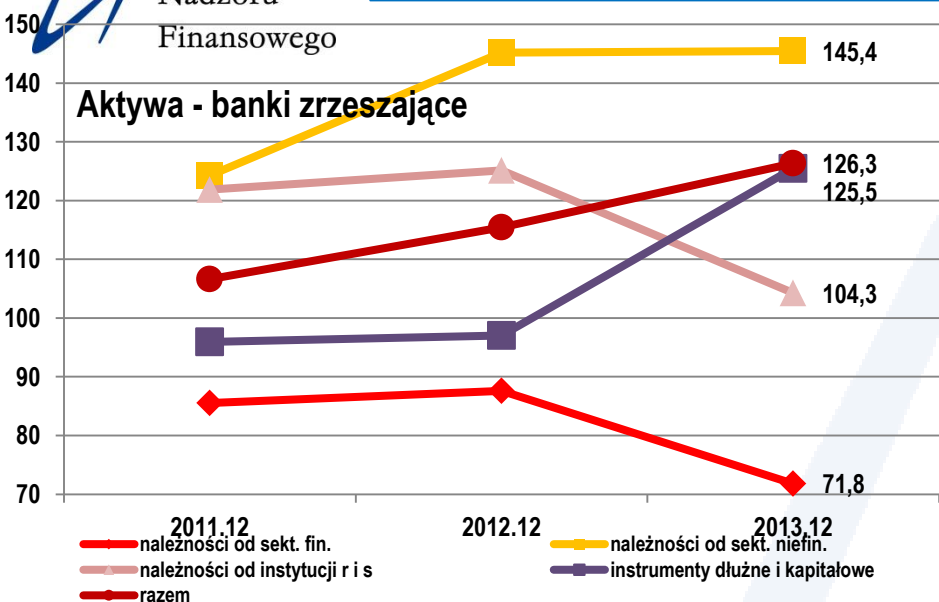
Wykresy z poprzedniego slajdu wskazują na bardzo silne wzajemne powiązania ekonomiczne pomiędzy bankami zrzeszającymi, a spółdzielczymi.

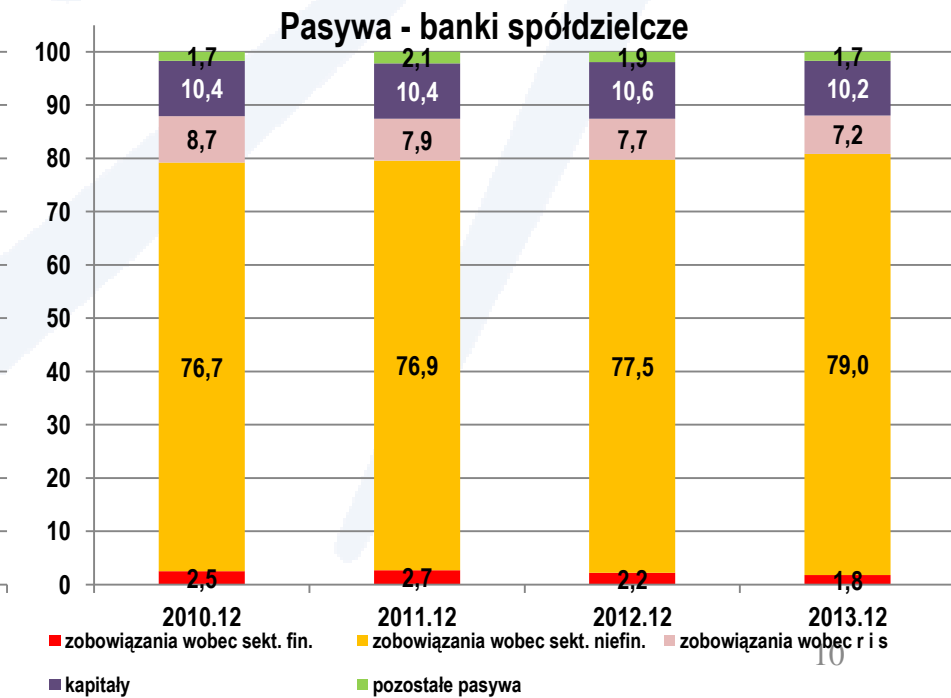
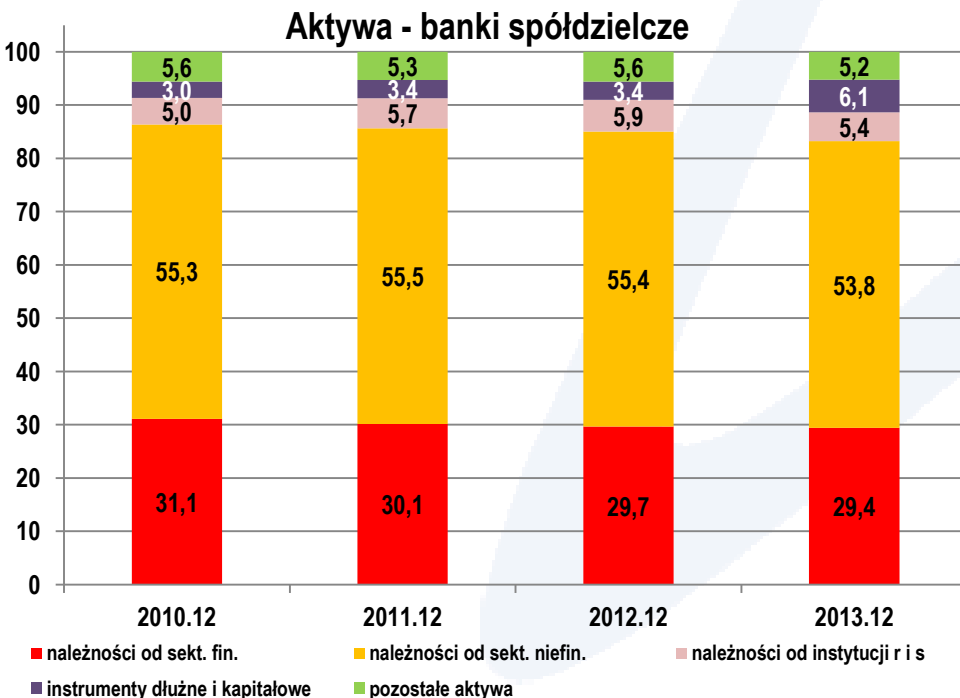
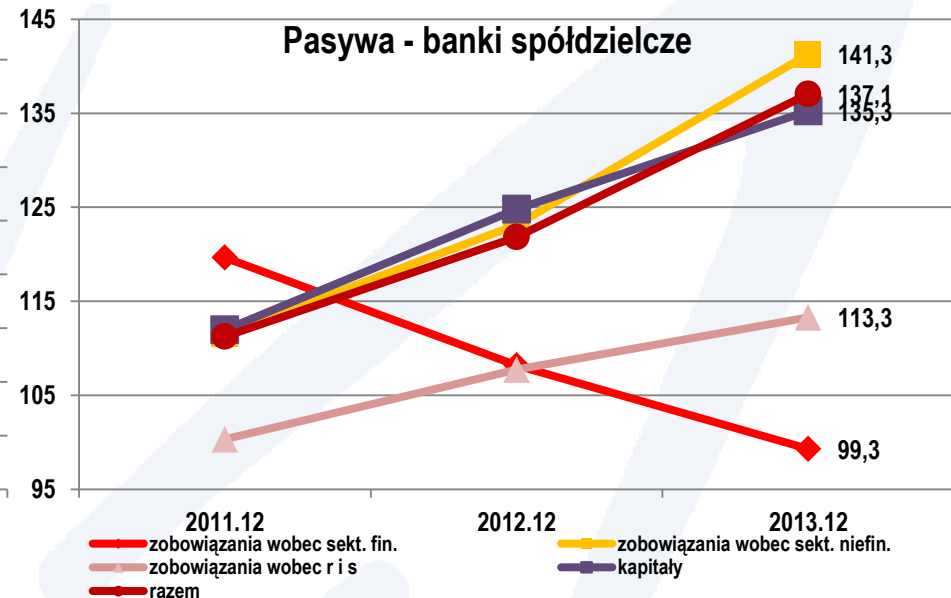
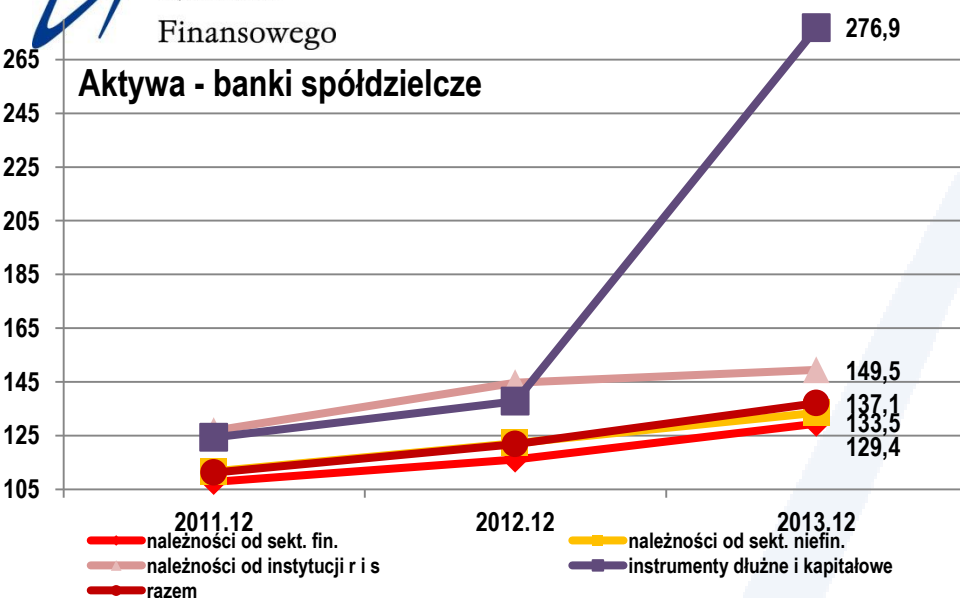
Uwzględnić przy tym trzeba fakt, że to banki spółdzielcze są właścicielami banków zrzeszających i w dużej mierze są odpowiedzialne zarówno za adekwatny poziom kapitałów jak i za ich sprawne funkcjonowanie.

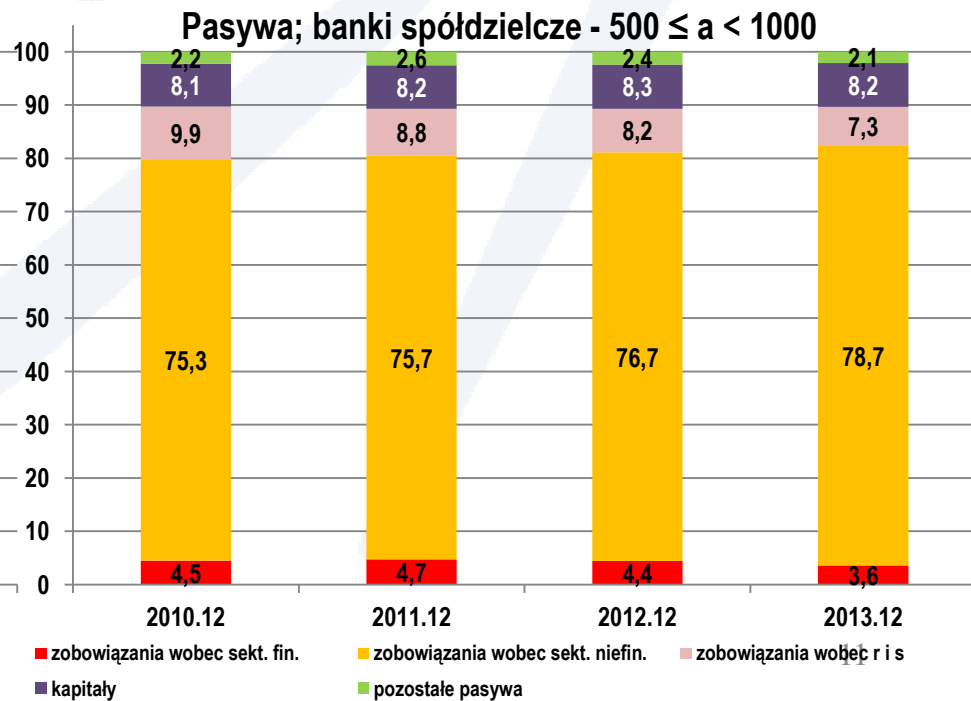
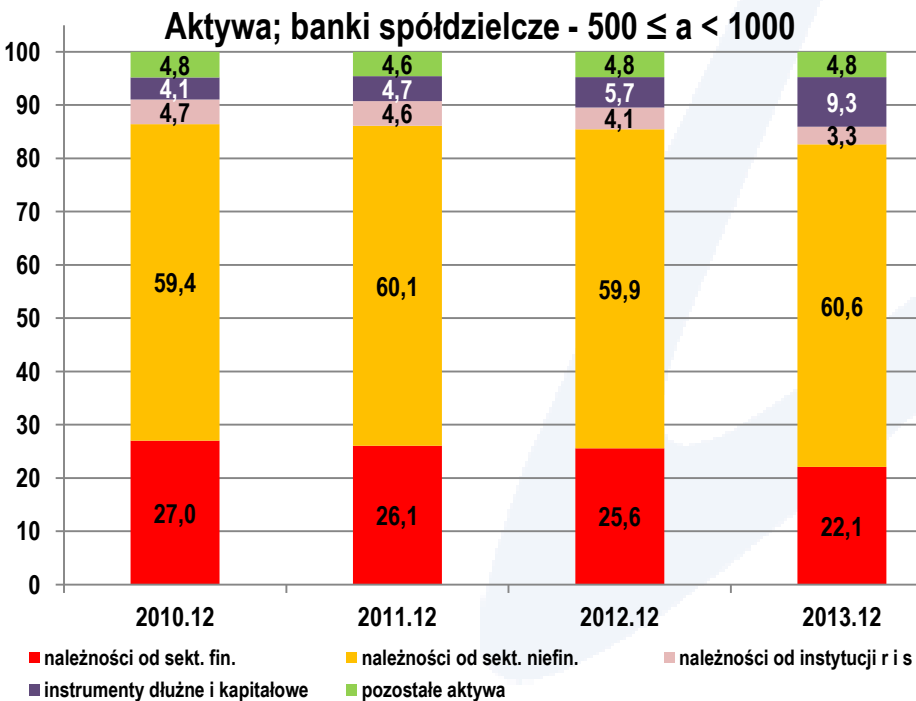
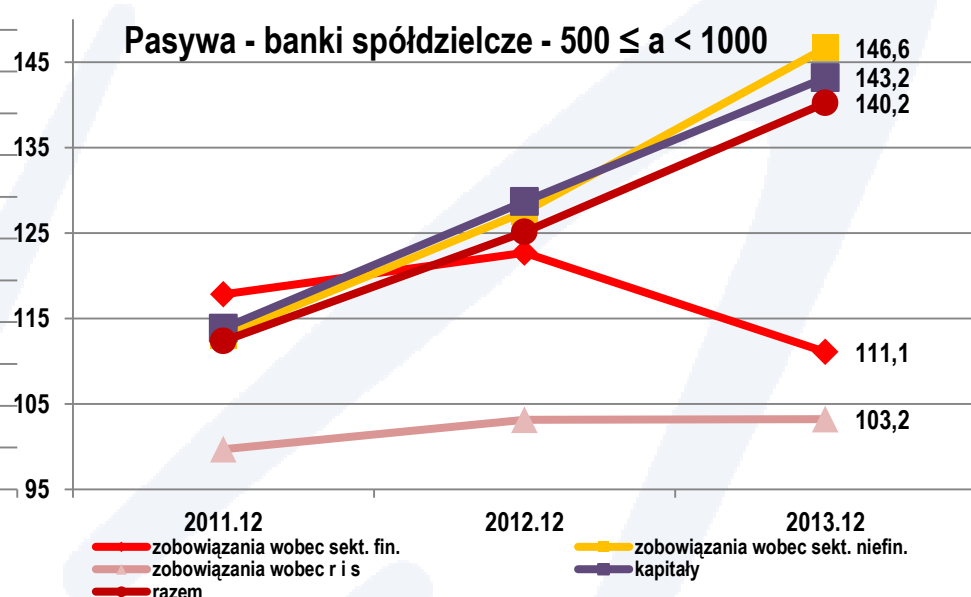
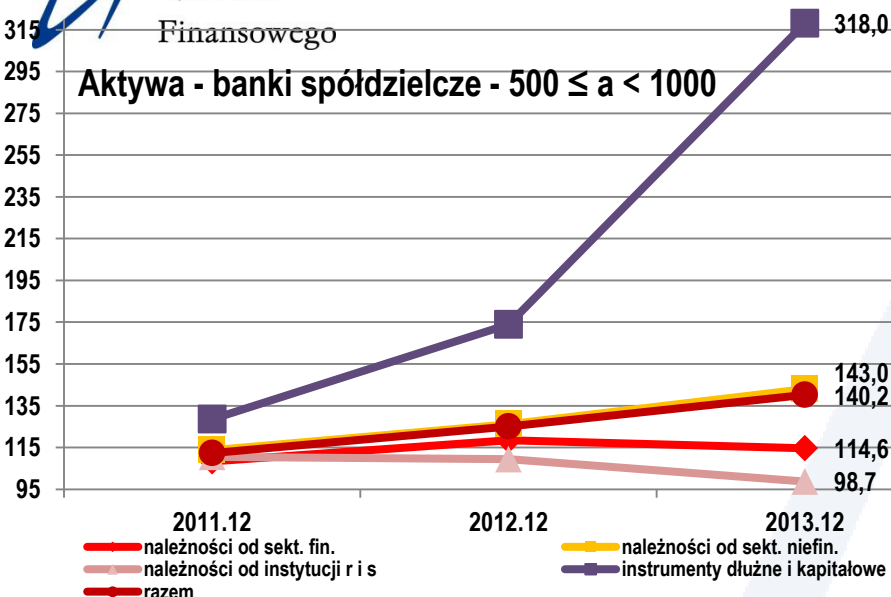
Jak wskazują wyniki analiz, od wyników banków zrzeszających bardzo silnie są uzależnione wyniki ich właścicieli, co związane jest z niewystarczającą aktywnością banków spółdzielczych na lokalnych rynkach kredytowych.

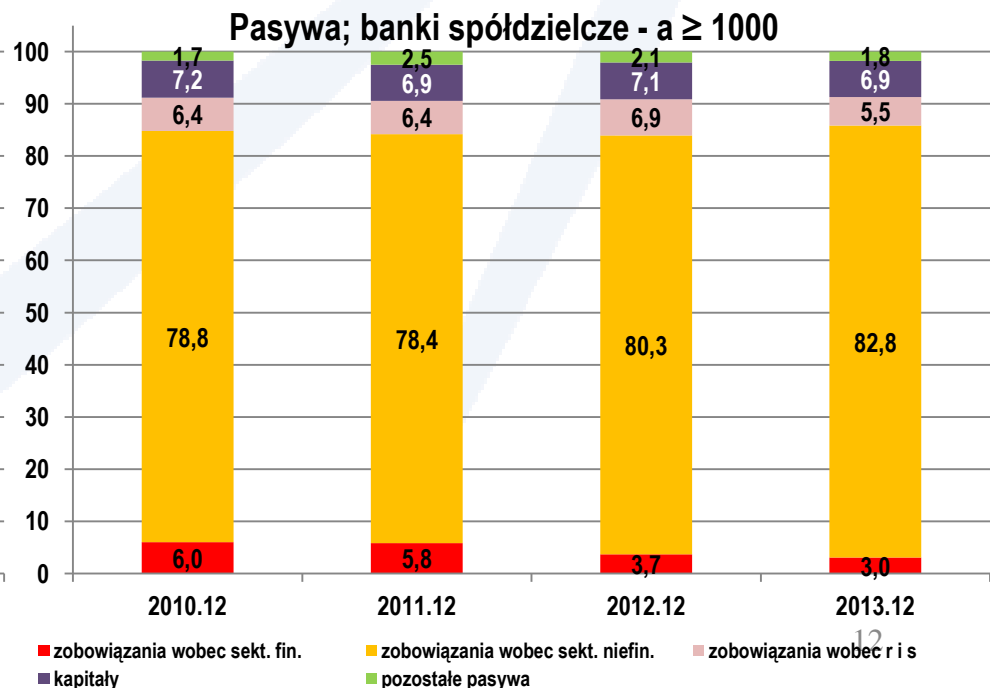
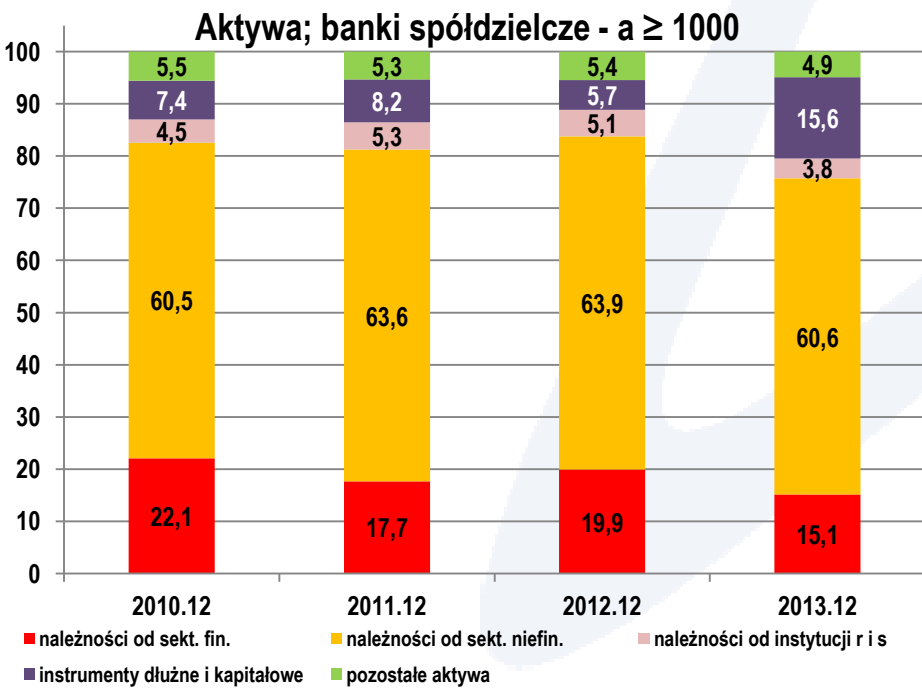
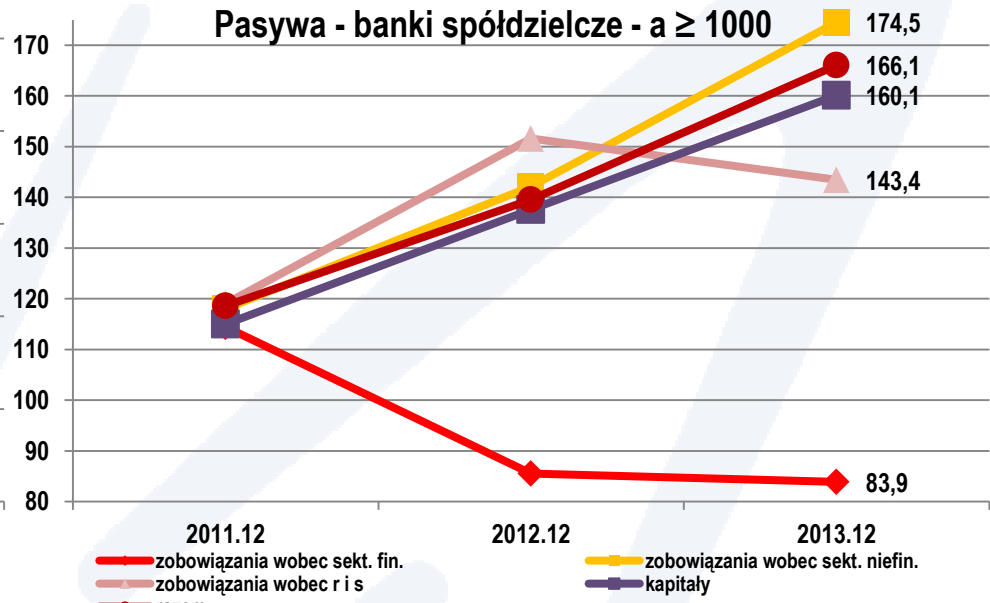
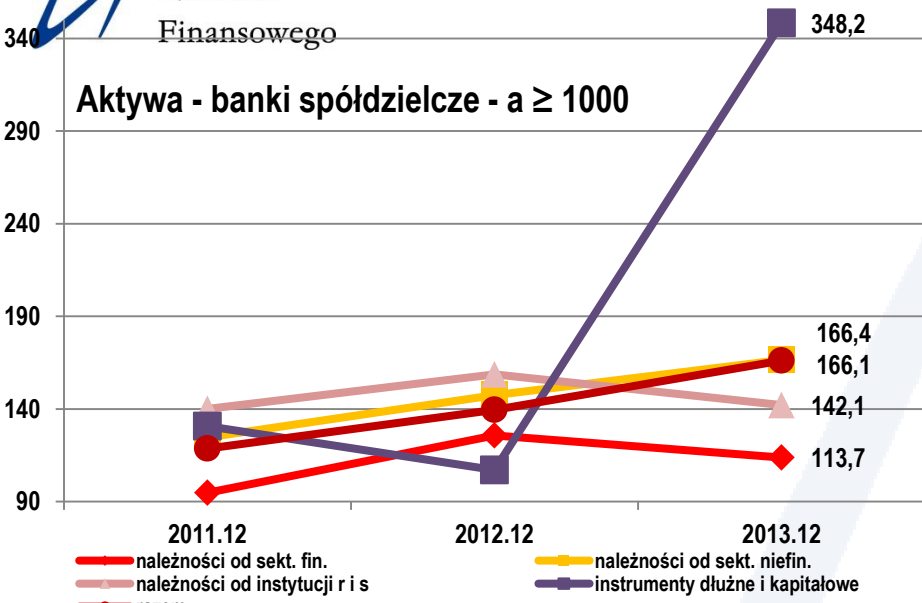
Zarówno wyniki banków zrzeszających, jak i ich właścicieli istotnie pogorszyły się w 2013 r., co było skutkiem m. in. niewłaściwej polityki właścicielskiej, której efektem było zbyt wysokie oprocentowanie depozytów osób prywatnych w bankach zrzeszonych i zmniejszenie wyniku odsetkowego od osób prywatnych w 2013 r. z powodu spadku oprocentowania depozytów banków zrzeszonych w bankach zrzeszających.

Wysokie oprocentowanie depozytów banków zrzeszonych do III kwartału 2012 r. skłaniało do gromadzenia przez nie – w większości przypadków – dużego nadmiaru depozytów nad kredytami, co z kolei uzależniło banki zrzeszone od przychodów z tytułu oprocentowania depozytów w bankach zrzeszających, których możliwości ponoszenia tego typu kosztów zaczęły się wyczerpywać.

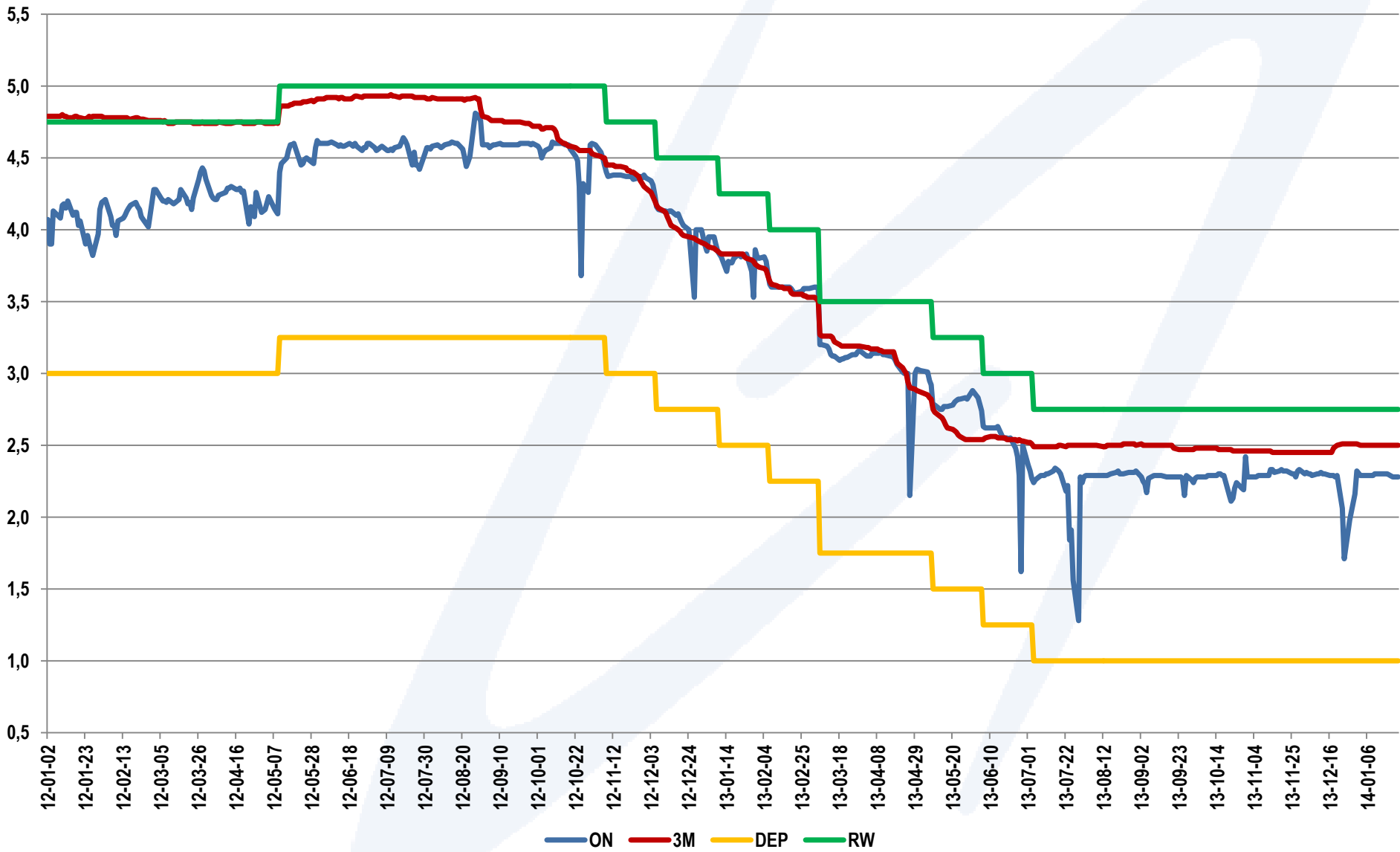

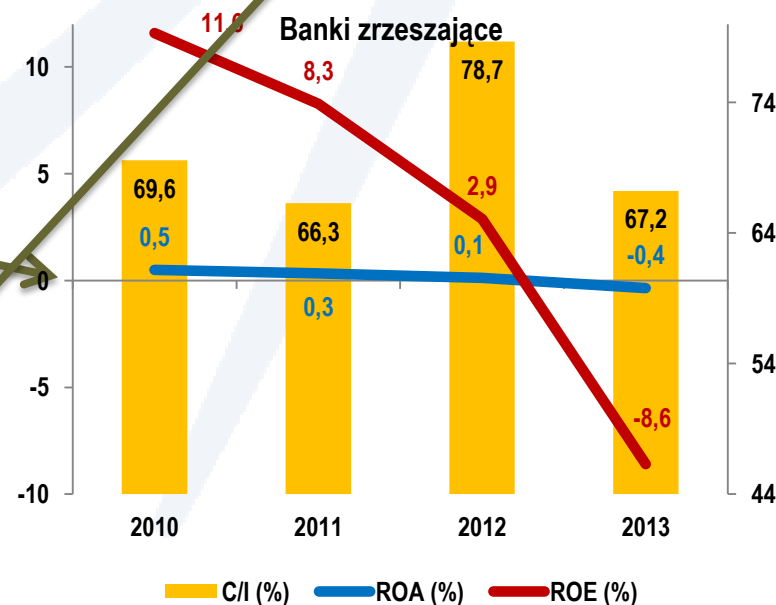
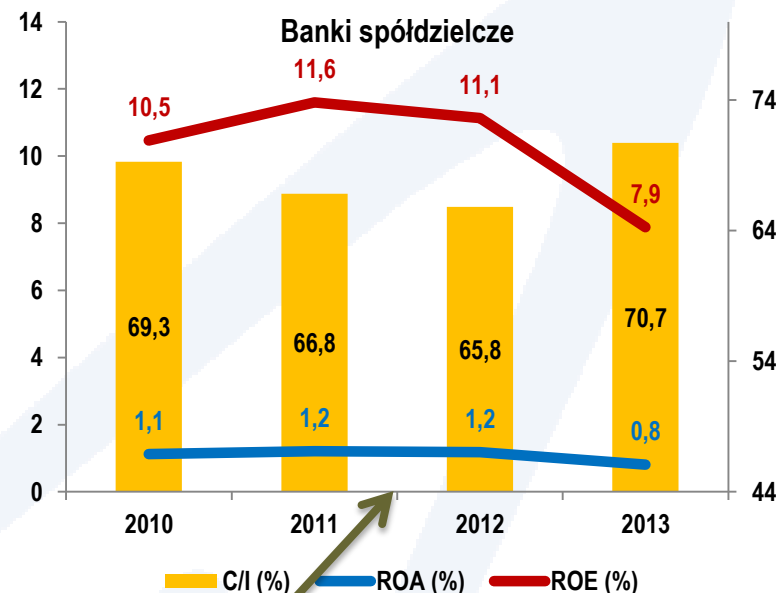
Stopy WIBID oraz redyskonta weksli i depozytowa (%)

	Oprocentowanie depozytów banków w bankach zrzeszających		Oprocentowanie depozytów osób prywatnych w bankach spółdzielczych													
			Banki spółdzielcze razem		a < 50		50 ≤ a < 100		100 ≤ a < 200		200 ≤ a < 500		500 ≤ a < 1000		a ≥ 1000	
	bieżące	terminowe	bieżące	terminowe	bieżące	terminowe	bieżące	terminowe	bieżące	terminowe	bieżące	terminowe	bieżące	terminowe	bieżące	terminowe
2012	0,84	4,93	1,46	4,77	0,76	4,40	1,02	4,36	1,32	4,59	1,73	4,80	2,10	5,04	0,77	5,16
I-III 2013	0,58	3,95	1,37	4,63	0,75	4,29	0,98	4,30	1,25	4,37	1,59	4,57	1,98	4,79	0,73	5,27
I-VI 2013	0,53	3,69	1,29	4,34	0,70	4,00	0,95	4,02	1,17	4,09	1,50	4,25	1,84	4,46	0,64	4,98
I-IX 2013	0,52	3,41	1,18	4,01	0,60	3,72	0,87	3,72	1,08	3,77	1,38	3,94	1,70	4,12	0,58	4,63
2013	0,51	3,22	1,12	3,78	0,61	3,50	0,82	3,52	1,02	3,54	1,29	3,70	1,60	3,89	0,54	4,36

Banki spółdzielcze zawierając w 2012 r. terminowe umowy depozytowe nie przewidziały możliwości dużego spadku stóp WIBOR/WIBID, według których rozliczają się z bankami zrzeszającymi

	Banki spółdzielcze				Banki zrzeszające		
	2012 mln zł	2013 mln zł	2013 minus 2012	2012 = 100	2012 mln zł	2013 mln zł	2012=100
Przychody odsetkowe	5 838,0	5 201,8	-636,2	89,1	1 582,9	1 358,1	85,8
Koszty odsetkowe	2 304,1	2 012,0	-292,1	87,3	1 174,4	930,9	79,3
Wynik odsetkowy	3 534,0	3 189,8	-344,1	90,3	408,5	427,2	104,6
w tym:							
od banków	1 072,2	854,2	-218,0	79,7	-1 012,4	-795,8	78,6
od osób prywatnych	-700,1	-624,3	75,8	89,2	32,1	23,8	74,0
Wynik pozaodsetkowy	1 051,0	1 049,1	-1,9	99,8	86,6	151,7	175,2
wynik z prowizji	1 009,4	1 016,8	7,4	100,7	76,1	92,7	121,9
pozostały wynik pozaodsetkowy	41,6	32,2	-9,4	77,5	10,5	59,0	559,2
Wynik działalności bankowej	4 585,0	4 238,9	-346,0	92,5	495,1	578,9	116,9
Pozostałe przychody i koszty	91,7	83,9	-7,8	91,5	24,5	29,7	121,4
Koszty operacyjne	3 078,4	3 057,6	-20,8	99,3	408,7	409,1	100,1
w tym: koszty pracy	2 004,8	1 990,2	-14,6	99,3	162,9	159,6	98,0
Rezerwy	357,4	304,0	-53,3	85,1	63,2	331,5	524,7
w tym: rezerwy celowe	259,5	239,4	-20,2	92,2	56,5	329,5	583,5
Wynik finansowy brutto	1 241,0	961,3	-279,7	77,5	45,9	-136,0	-296,1
Podatek dochodowy	273,4	212,5	-60,9	77,7	8,8	-19,0	-215,6
Wynik finansowy netto	967,6	748,8	-218,8	77,4	37,1	-117,0	-315,2

Wyraźnie widoczny wpływ (i skutki) transferu ryzyka biznesowego z banków spółdzielczych do zrzeszających

Przeniesienie ryzyka biznesowego do banków zrzeszających nie chroni przed spadkiem wyników

Wysokie koszty działania w stosunku do wyniku działalności bankowej.

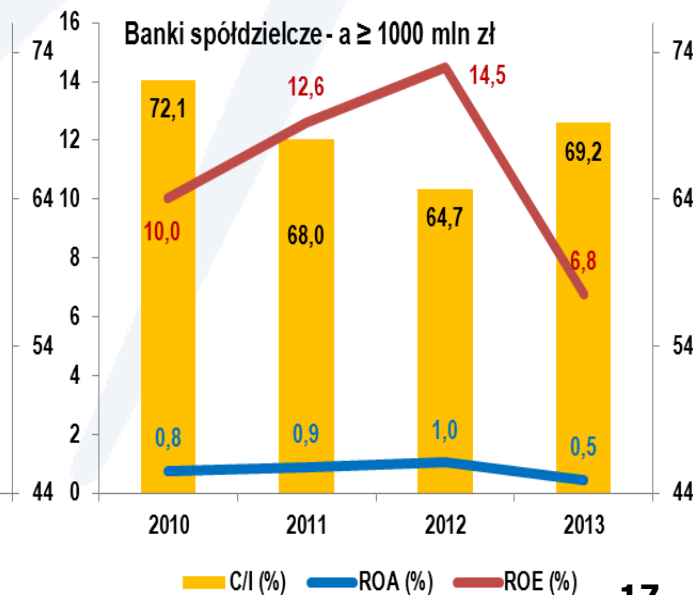
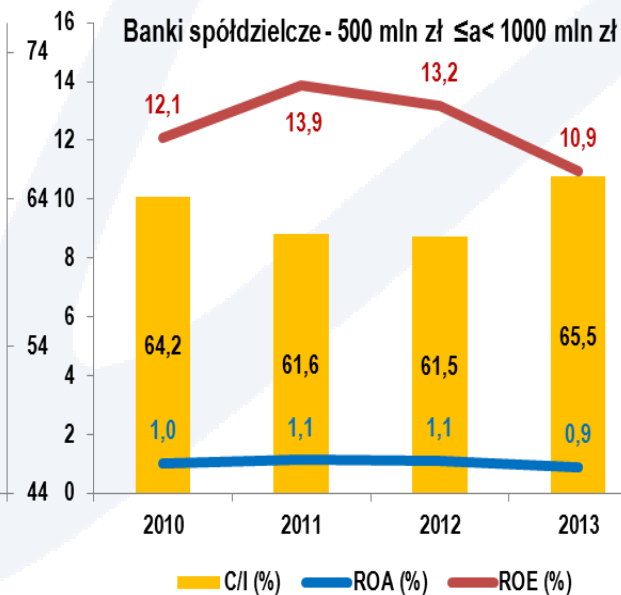
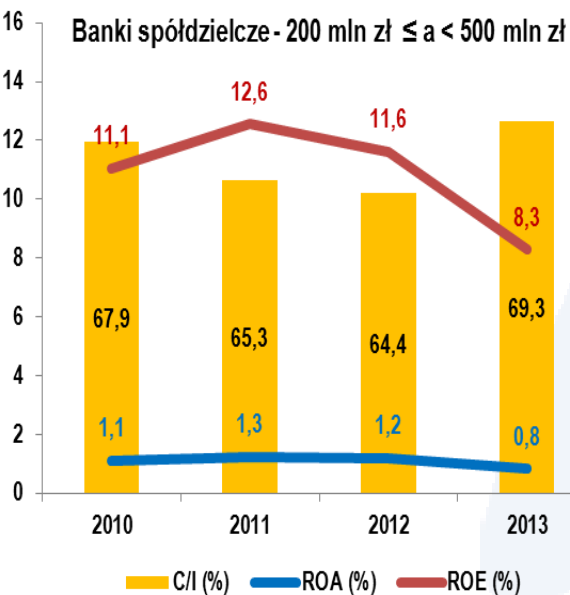
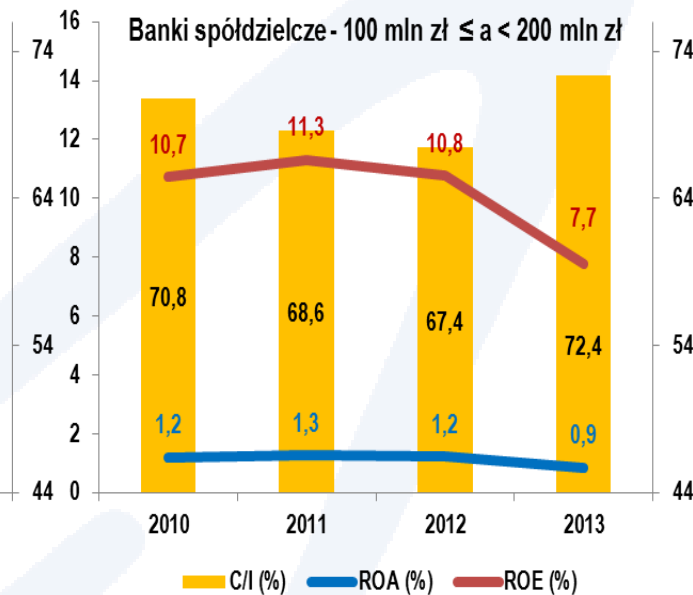
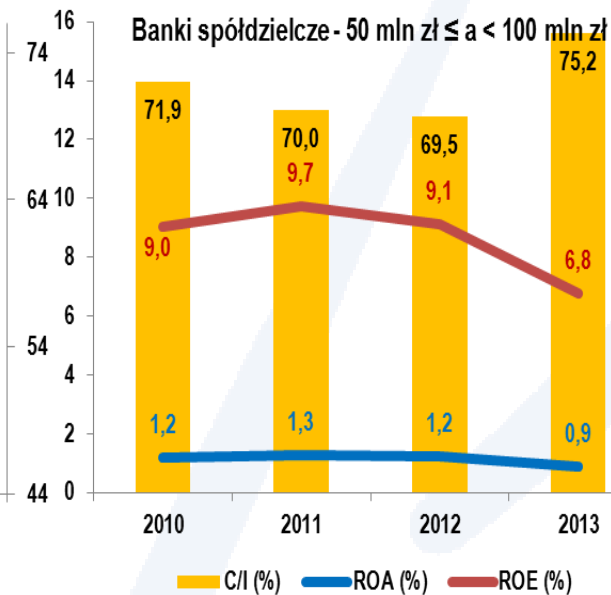
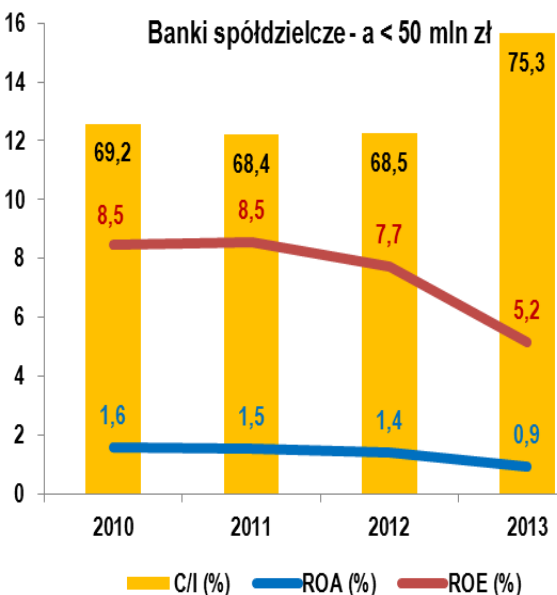
Wskaźnik C/I przekroczył 80% w 154 bankach (w I kwartale 2013 r. w 94 bankach, w II kwartale w 141 bankach, w III kwartale w 126).

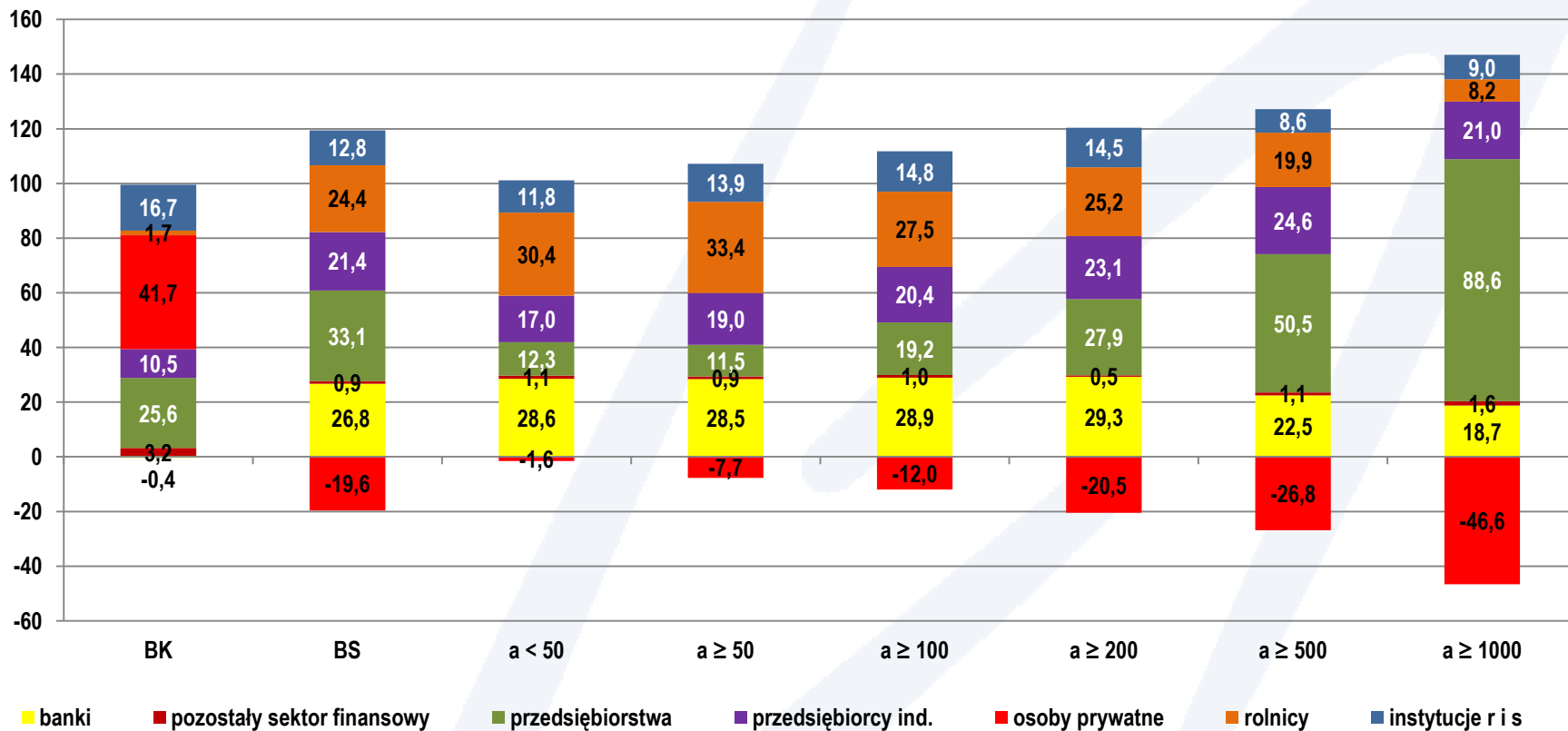
Dla porównania wskaźnik ten w krajowych bankach komercyjnych wynosi 50,8%.

Sektor spółdzielczy nie jest przygotowany do działania w warunkach malejących stóp procentowych i niskiej inflacji

	2010	2011	2012	2013
wynik odsetkowy od banków - banki zrzeszające (mln zł)	-680,6	-782,8	-1 012,4	-795,8
wynik odsetkowy od banków - banki spółdzielcze (mln zł)	680,6	879,0	1 072,2	854,2
relacja wyniku odsetkowego od banków do wyniku netto - banki spółdzielcze (%)	92,5	97,8	110,8	114,1
wynik odsetkowy od osób prywatnych - banki spółdzielcze (mln zł)	-195,8	-381,4	-700,1	-624,3
relacja wyniku odsetkowego od osób prywatnych do wyniku netto - banki spółdzielcze (%)	-26,6	-42,5	-72,4	-83,4

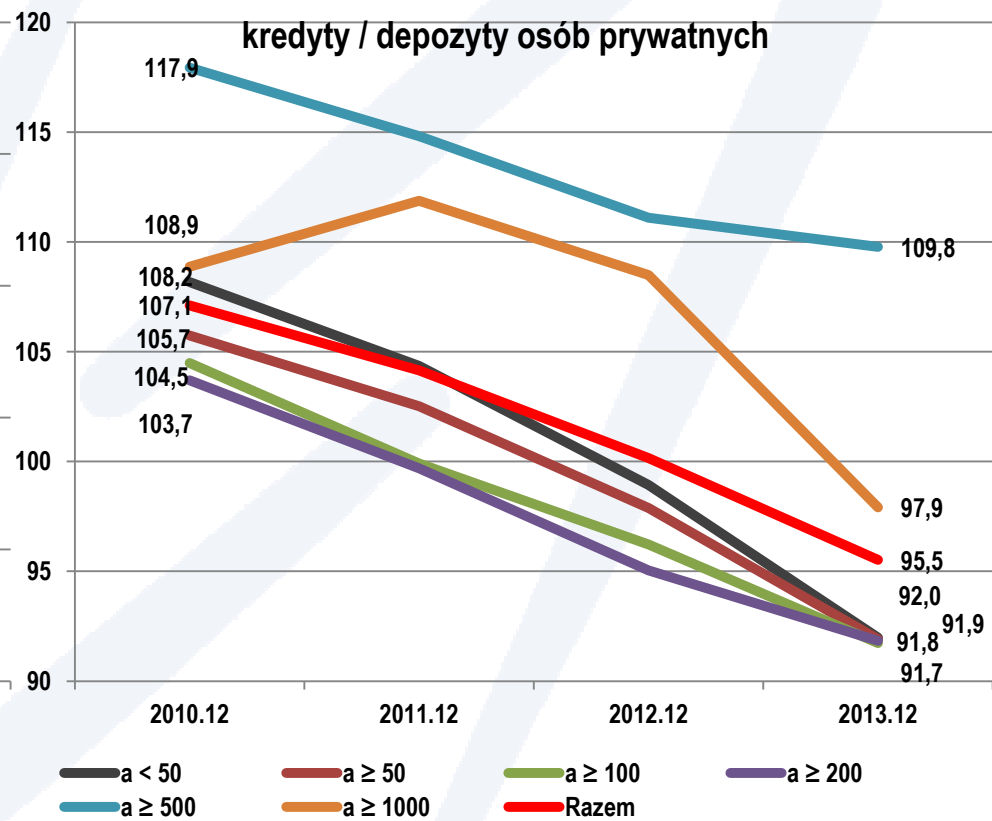
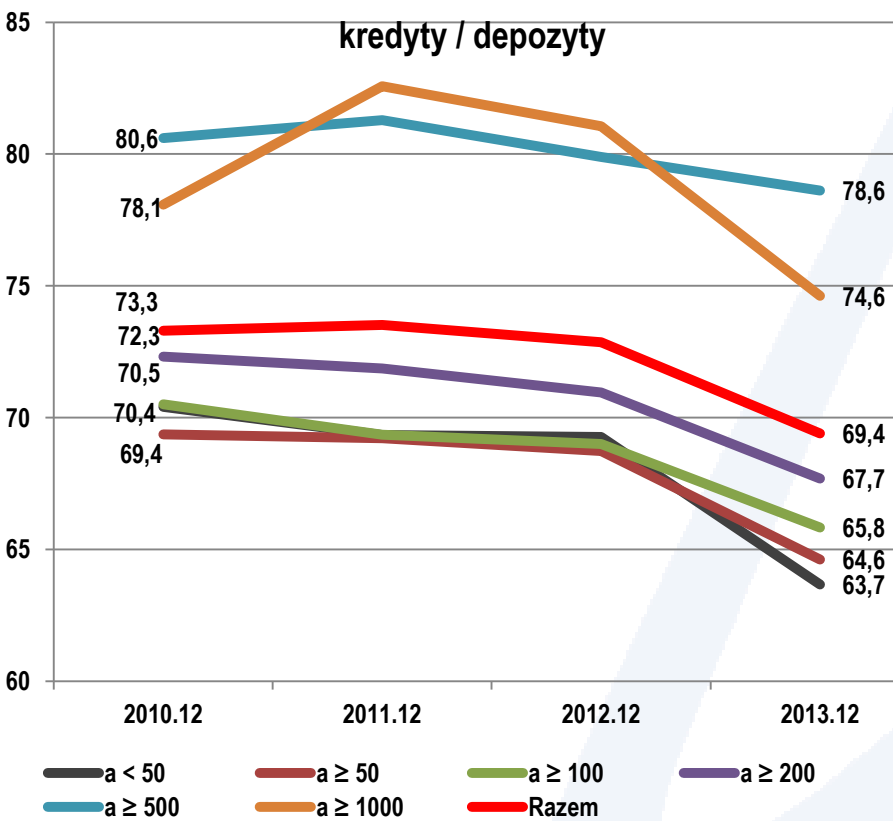
Wynik netto za 2013 r. jest równy wynikowi netto za 2010 r. przy nieporównywalnie większym deficycie od osób prywatnych i ogromnym uzależnieniu od przychodów odsetkowych od banków zrzeszających, z których jeden musi obecnie skoncentrować się na odbudowie swojej bazy kapitałowej

udział w wyniku netto (%)	100,0	4,5	13,5	28,2	29,0	17,4	7,6
dynamika wyniku, 2012=100	77,4	70,3	79,2	78,3	77,8	92,6	54,3
liczba banków	571	102	165	176	97	24	7
ROE netto (%)	7,9	5,2	6,8	7,7	8,3	10,9	6,8
C/I (%)	70,7	75,3	75,2	72,4	69,3	65,5	69,2
kredyty/depozyty* (%)	69,4	63,7	64,6	65,8	67,7	78,6	74,6
kredyty/depozyty os. pryw. (%)	95,5	92,0	91,9	91,7	91,8	109,8	97,9

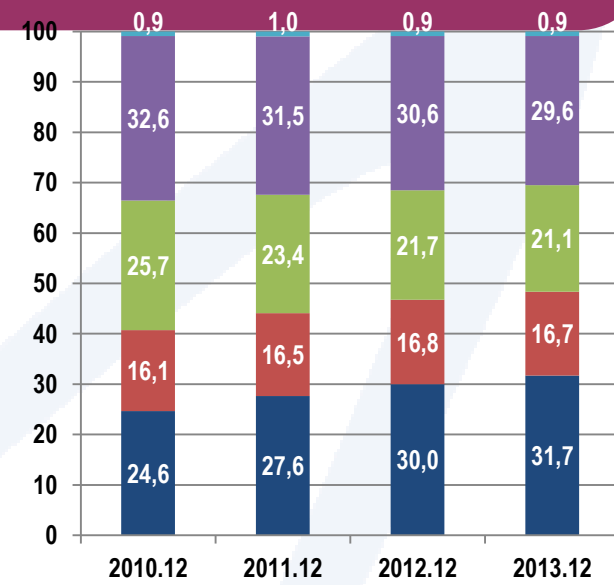
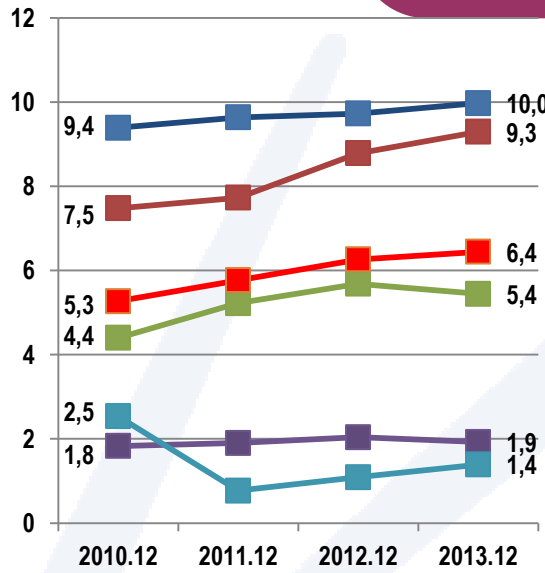
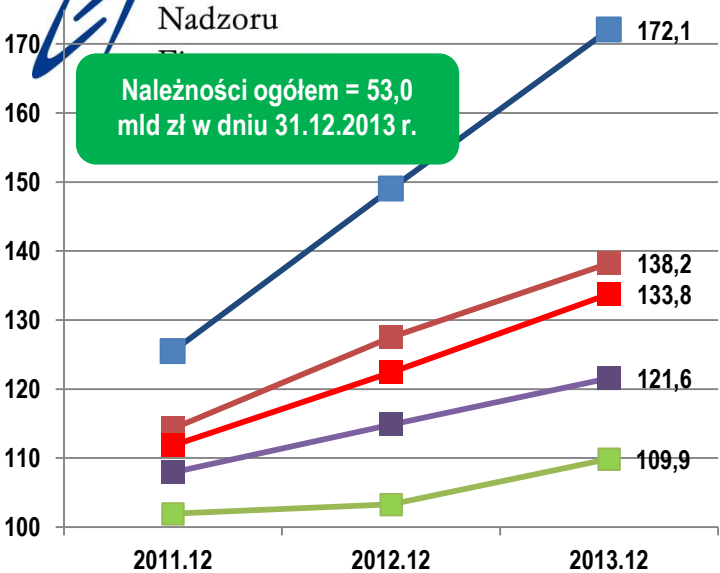
* kredyty i depozyty sektora niefinansowego

Należności brutto od sektora niefinansowego

Praktycznie całość należności zagrożonych występuje w sektorze niefinansowym

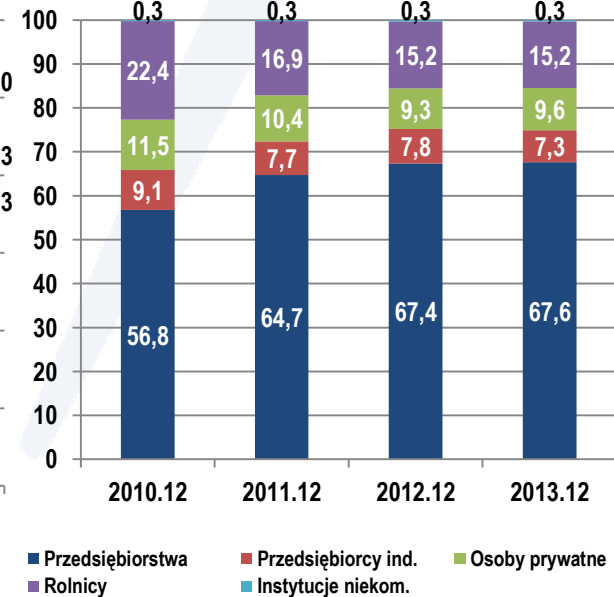
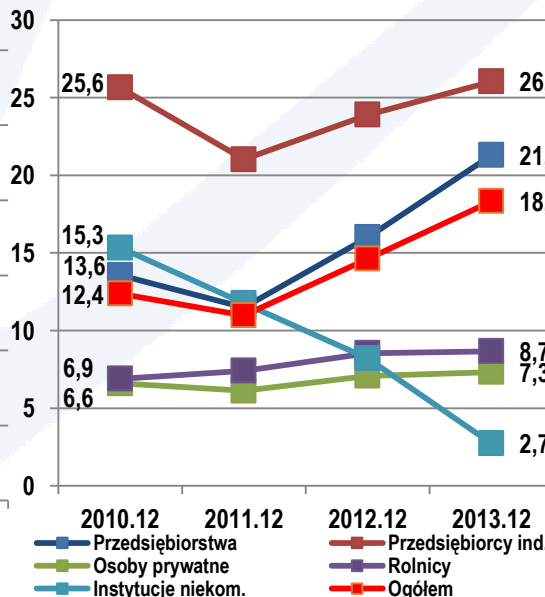
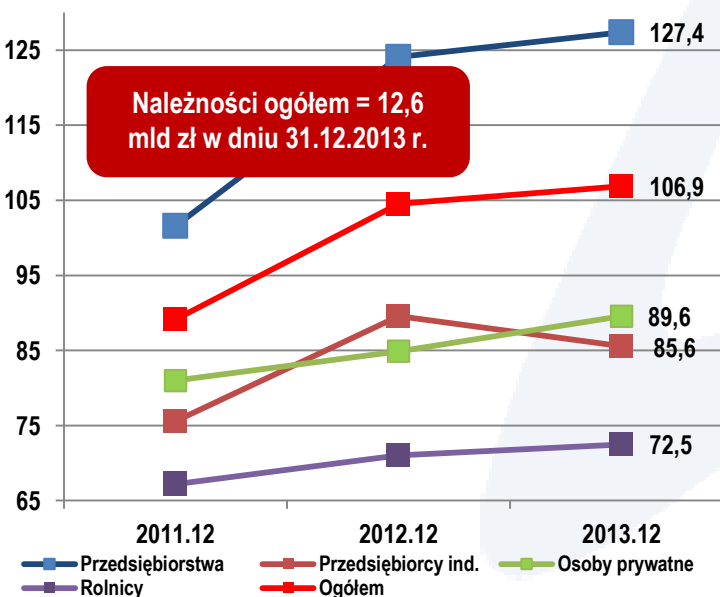
Komisja Nadzoru

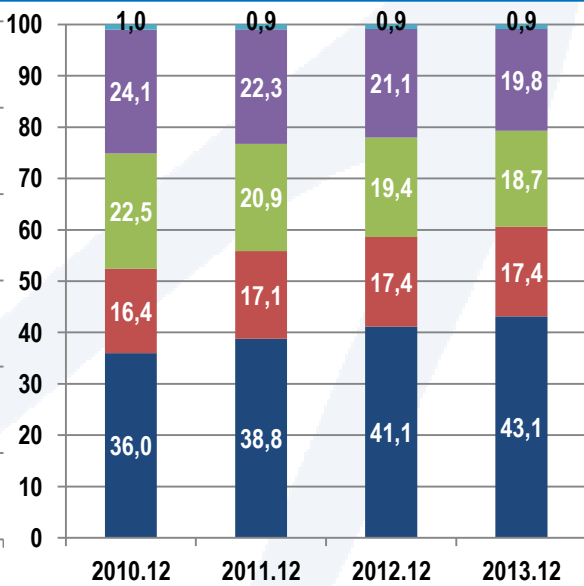
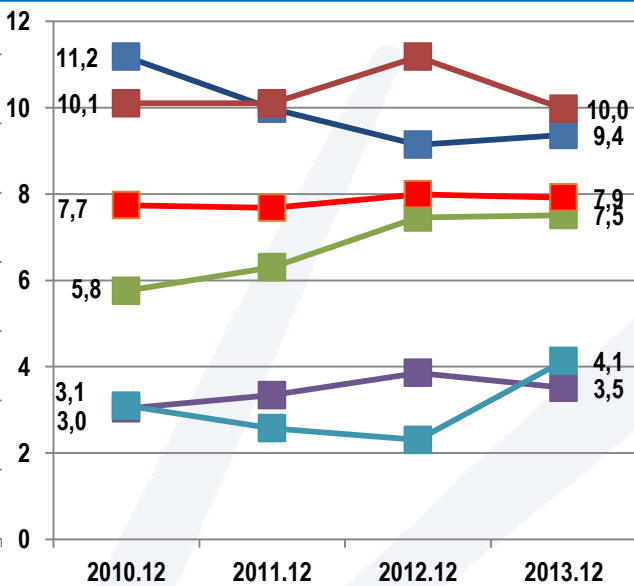
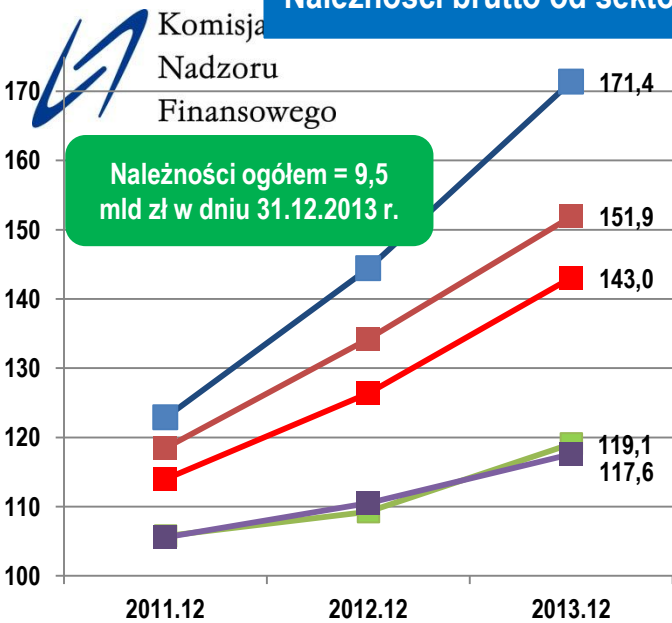
Dynamika należności ogółem 2010.12 = 100

Banki spółdzielcze
Udział należności zagrożonych (%)

Banki zreszające
Struktura należności (%)

Należności brutto od sektora niefinansowego – banki o aktywach większych lub równych 500 mln zł

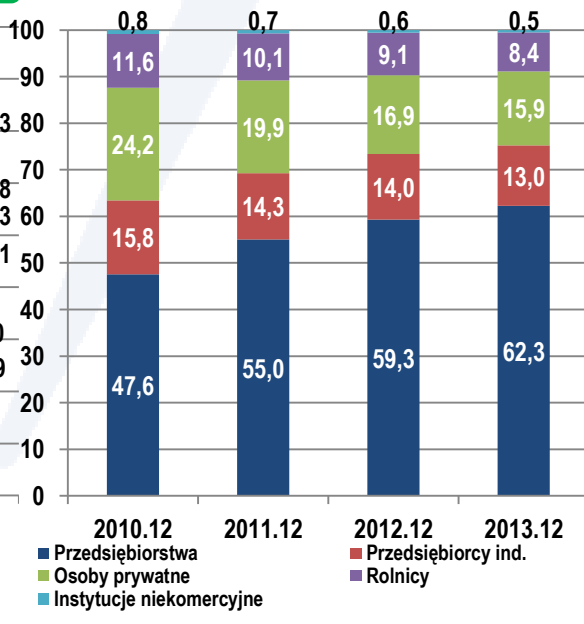
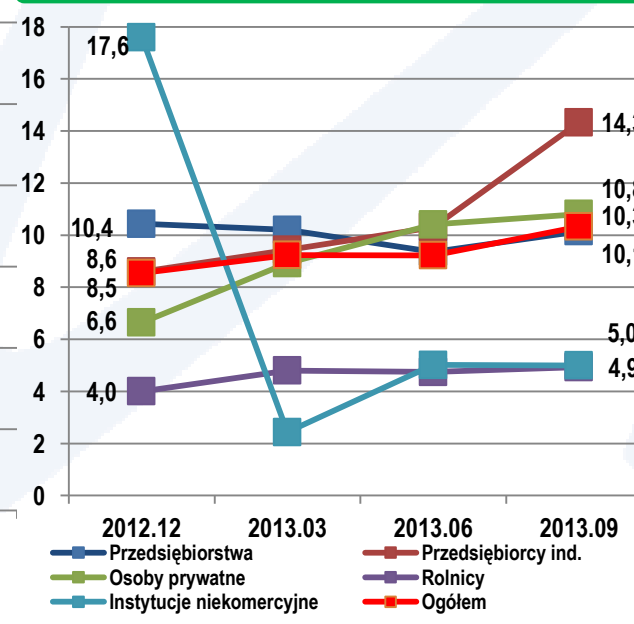
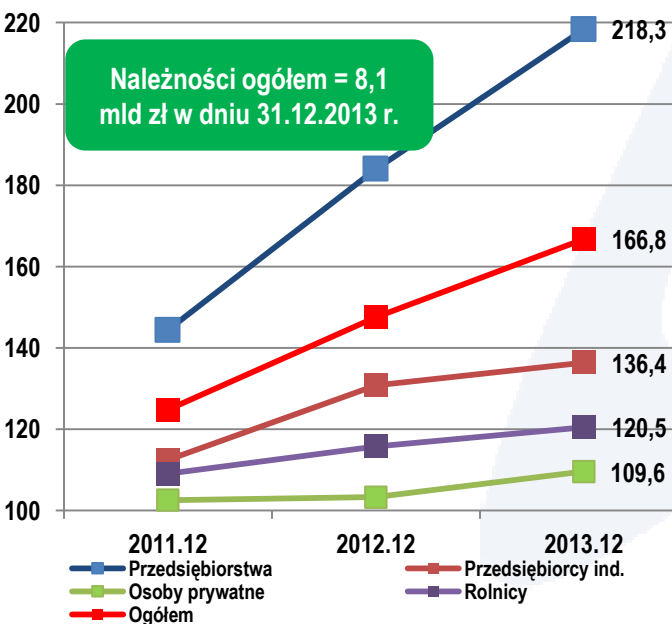

Dynamika należności ogółem 2010.12 = 100

Banki grupy G24
Udział należności zagrożonych (%)

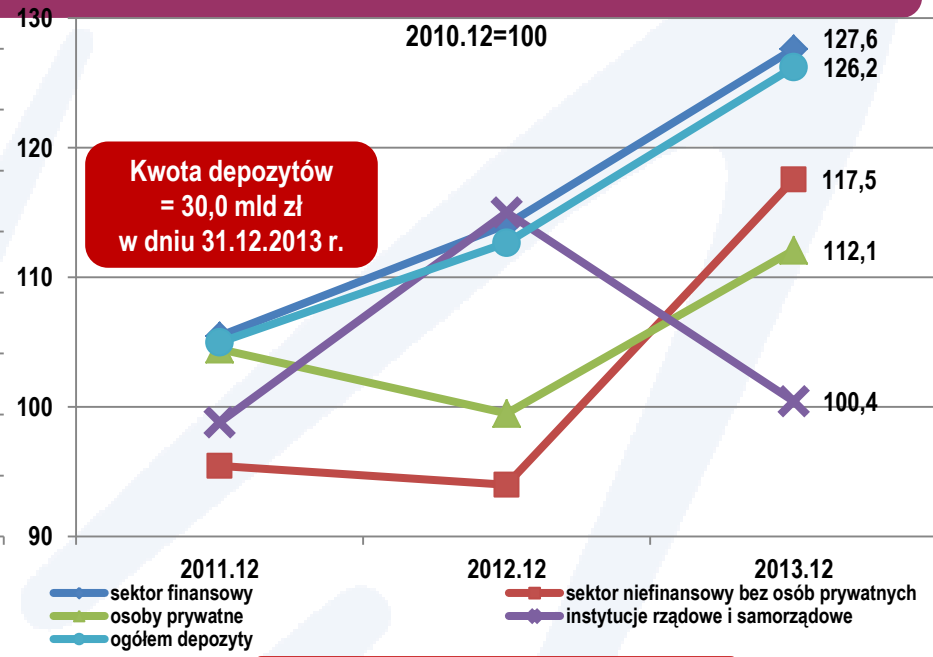
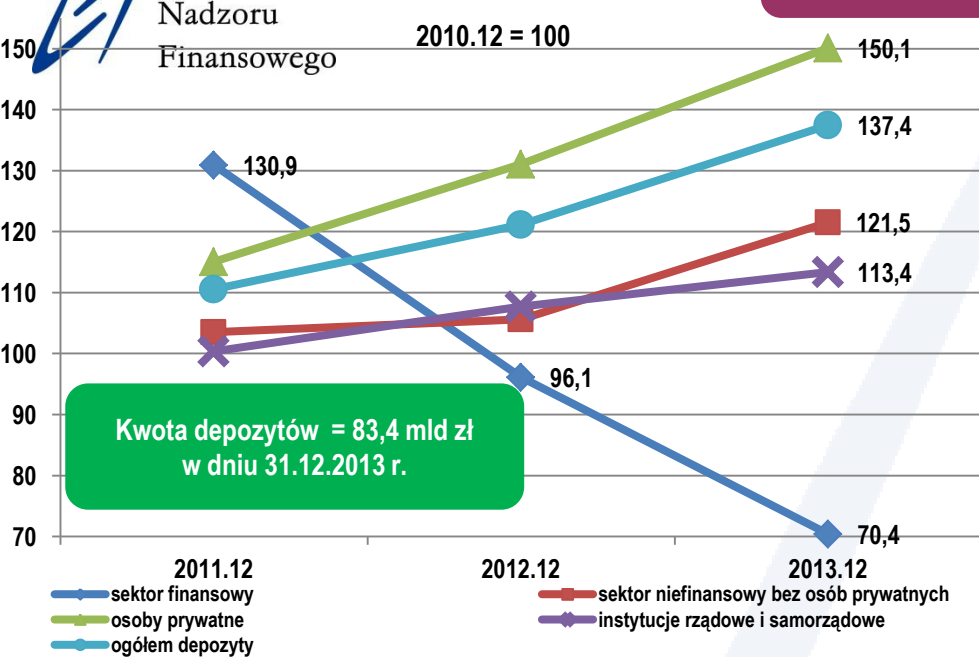
Struktura należności (%)

Banki grupy G7

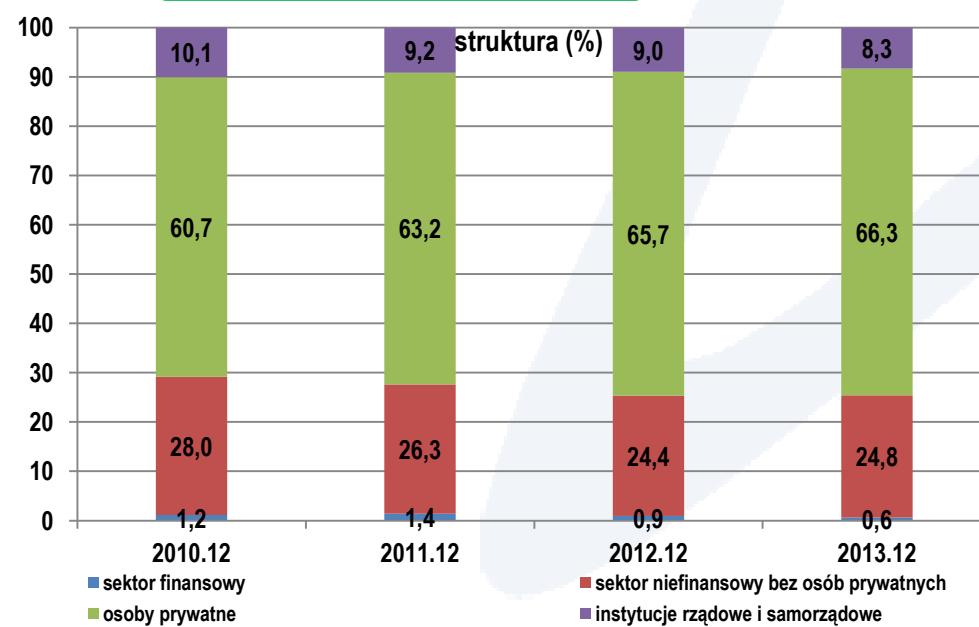

Źródła finansowania

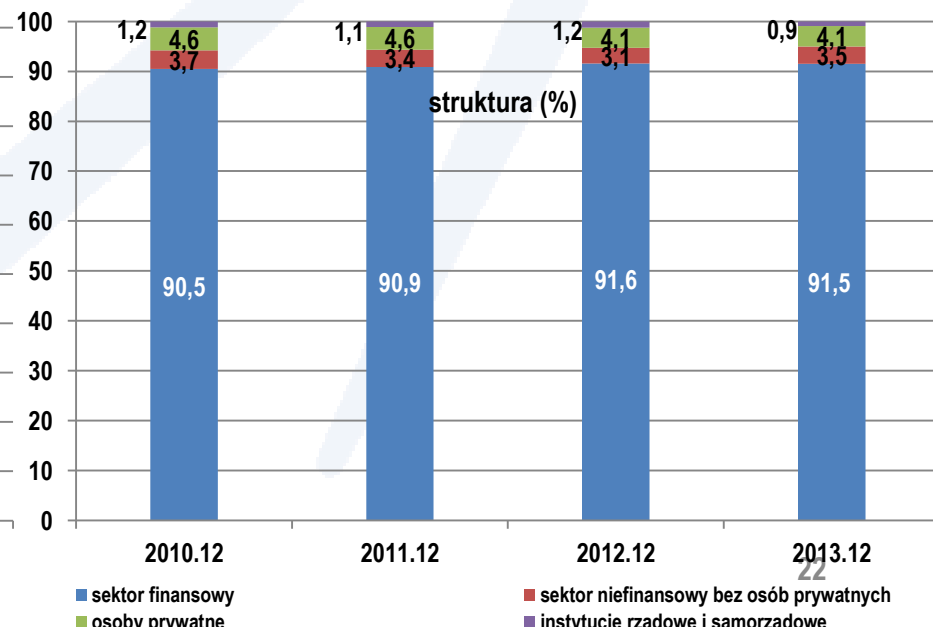
Depozyty sektora finansowego w bankach zrzeszających praktycznie w całości pochodzą z banków spółdzielczych, czyli pośrednio od osób prywatnych

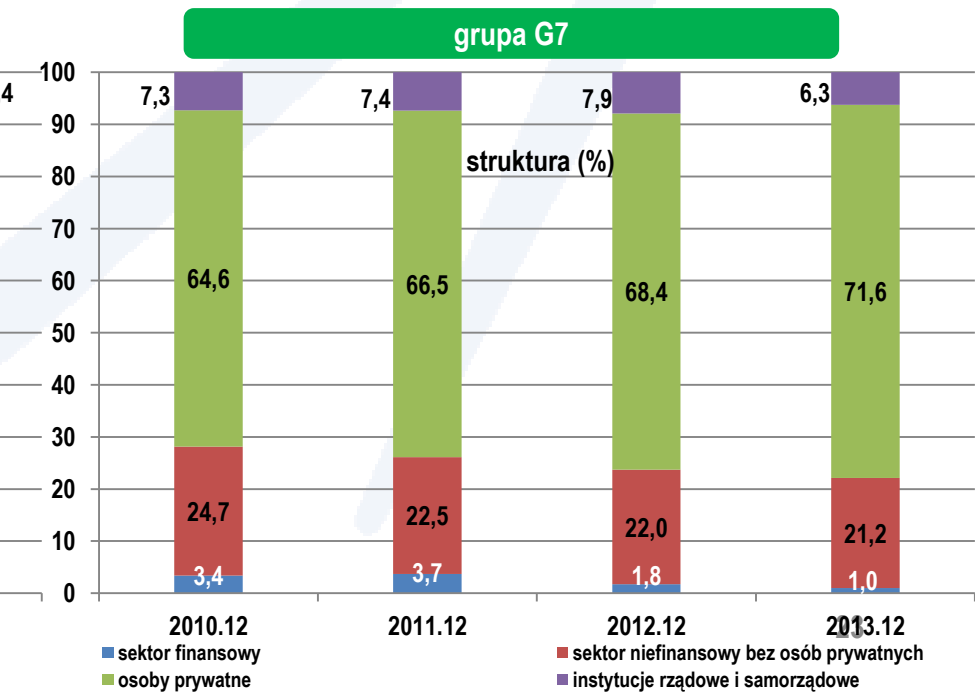
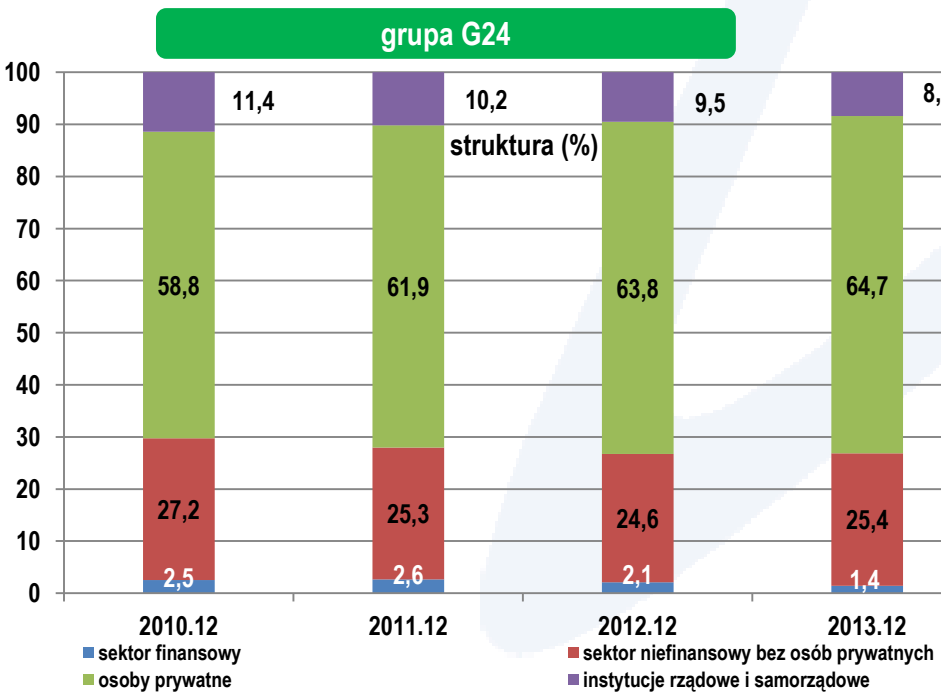
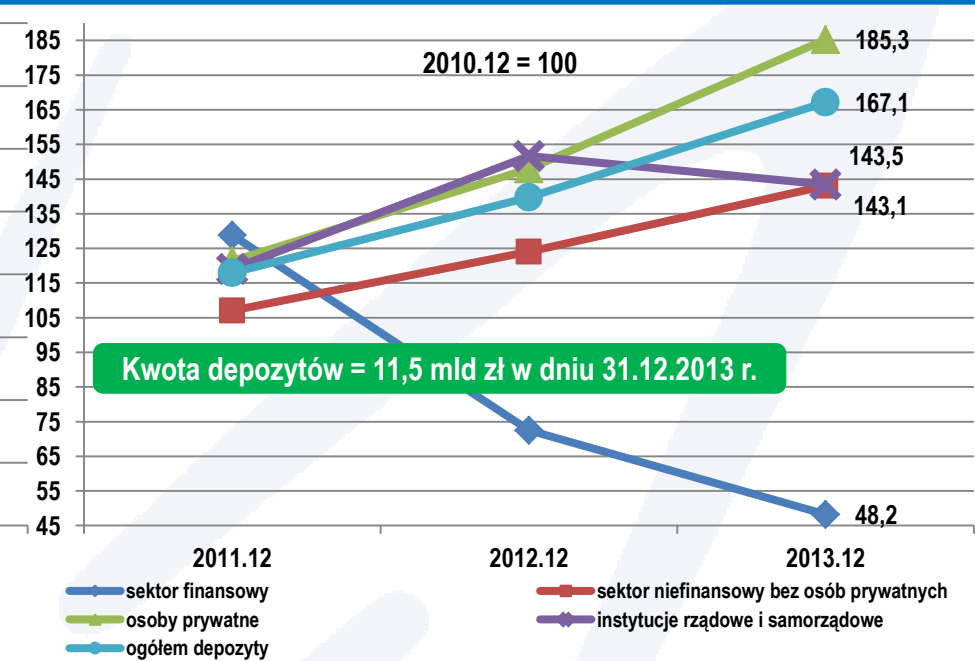
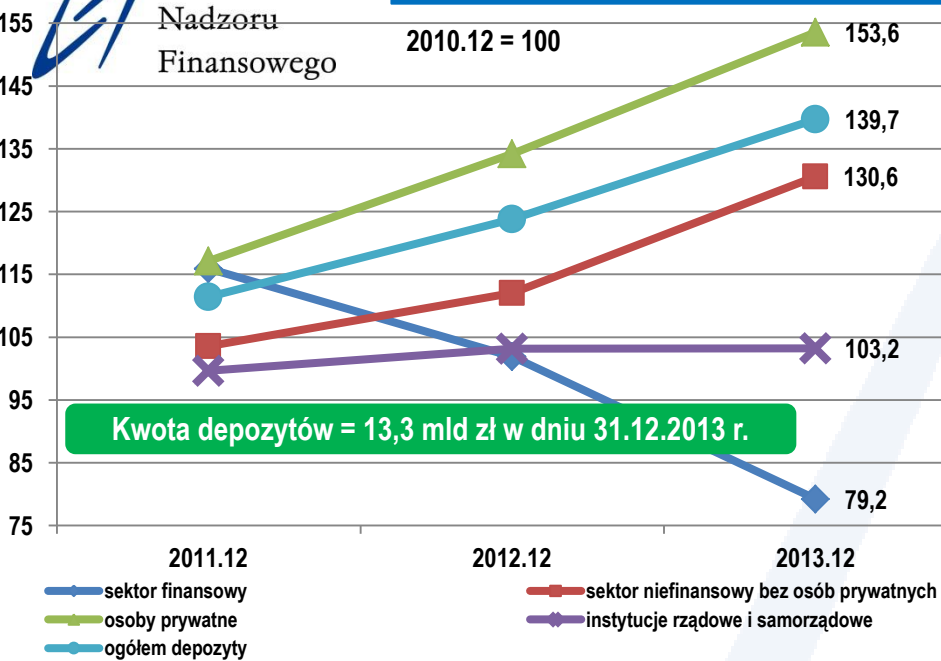
Banki spółdzielcze

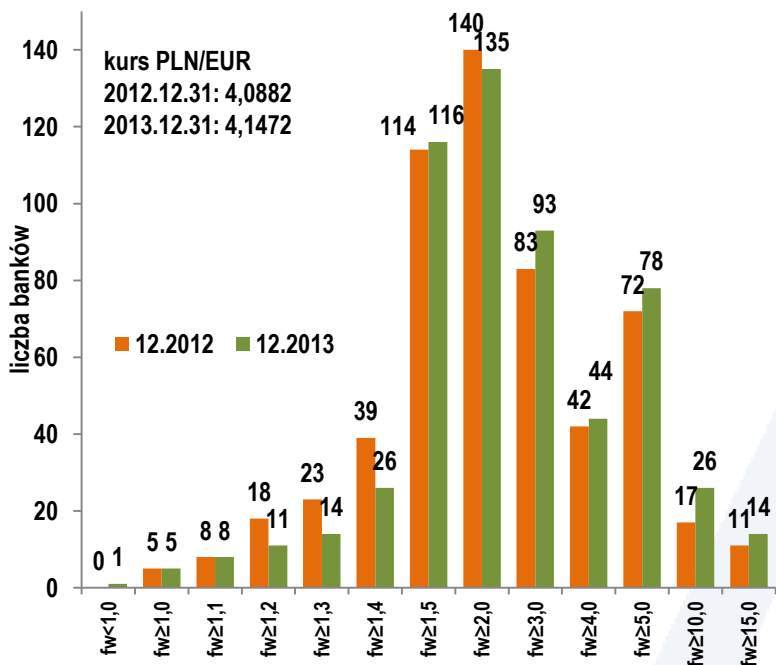
Banki zrzeszające

Źródła finansowania – banki o aktywach większych lub równych 500 mln zł

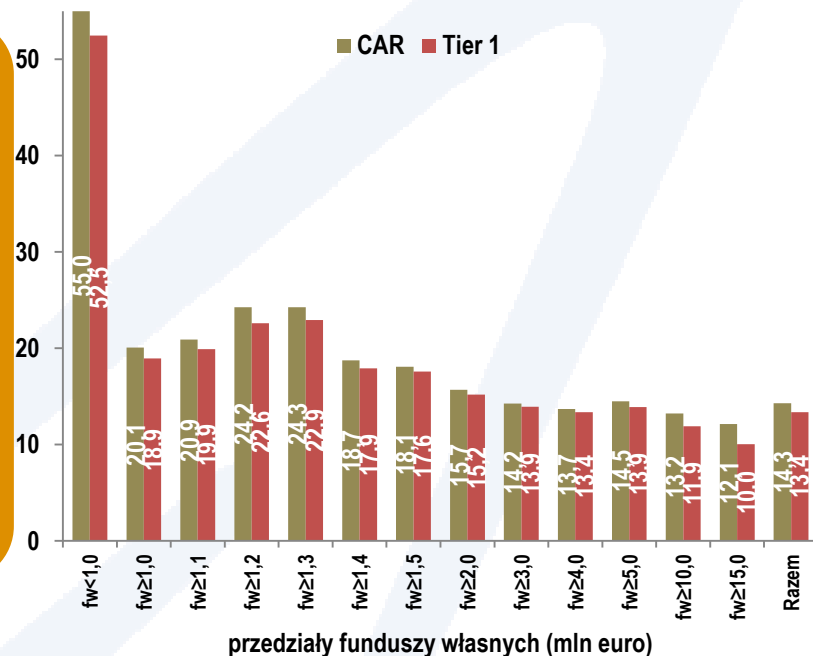
Rozkład liczby banków wg funduszy własnych

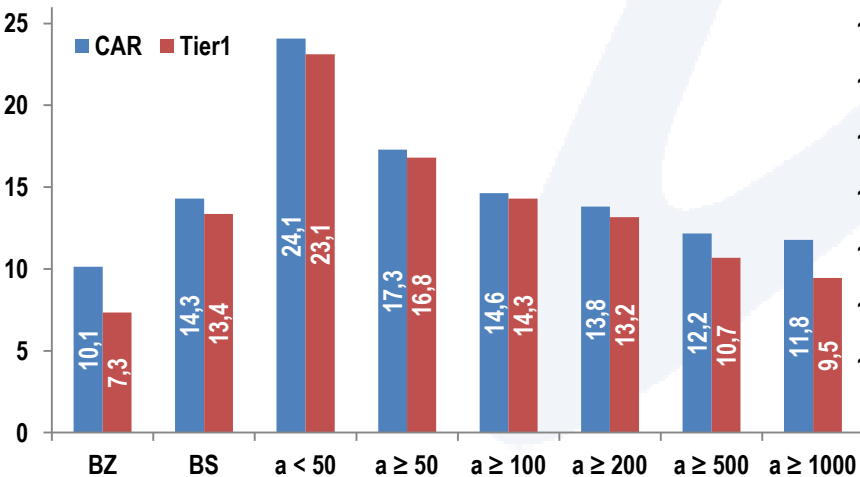
Fundusze własne banków spółdzielczych wzrosły o 12,4% (do 9,7 mld zł) w stosunku do grudnia 2012 r. Wyrażone w euro wzrosły o 10,8% (do 2,3 mld euro).

Fundusze własne banków zrzeszających zmniejszyły się o 6,9% (wyrażone w euro o 8,2%).

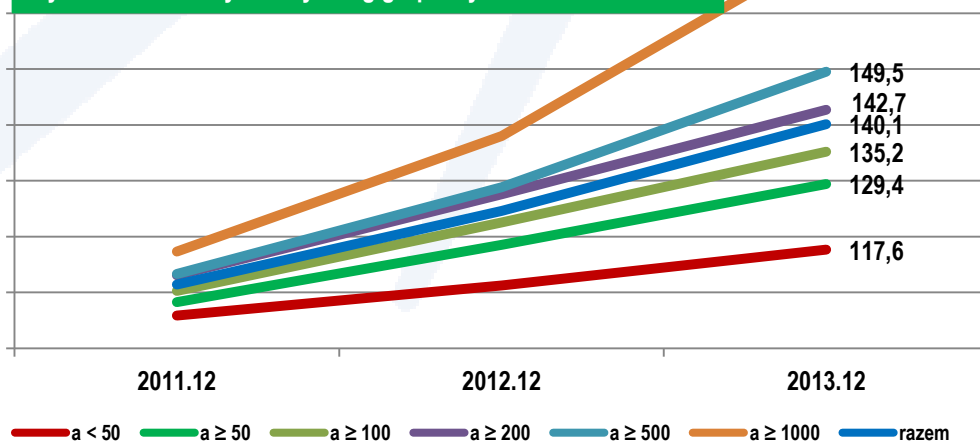
Współczynnik wypłacalności banków spółdzielczych wg funduszy własnych (%)

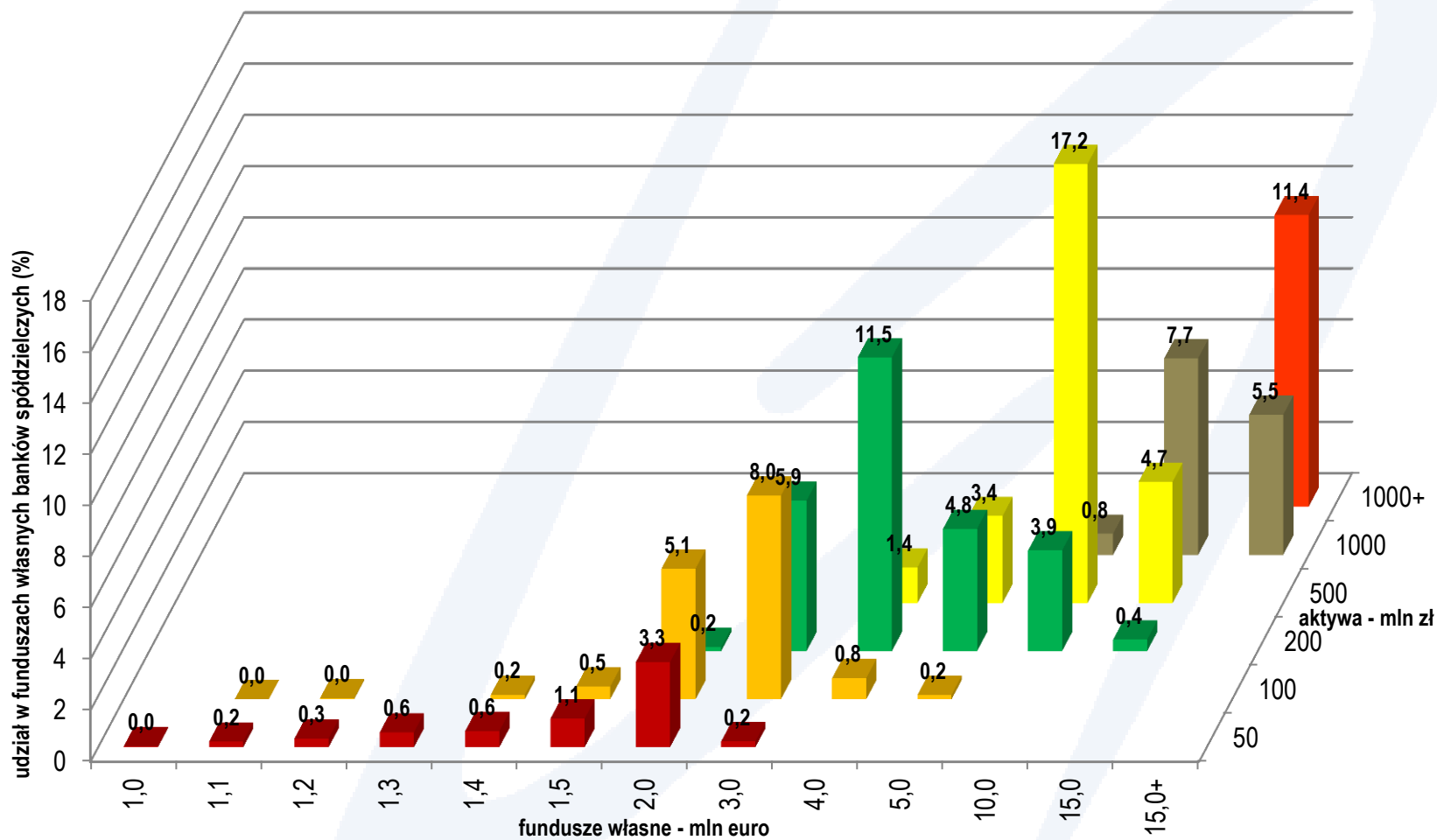

przedziały funduszy własnych (mln euro)

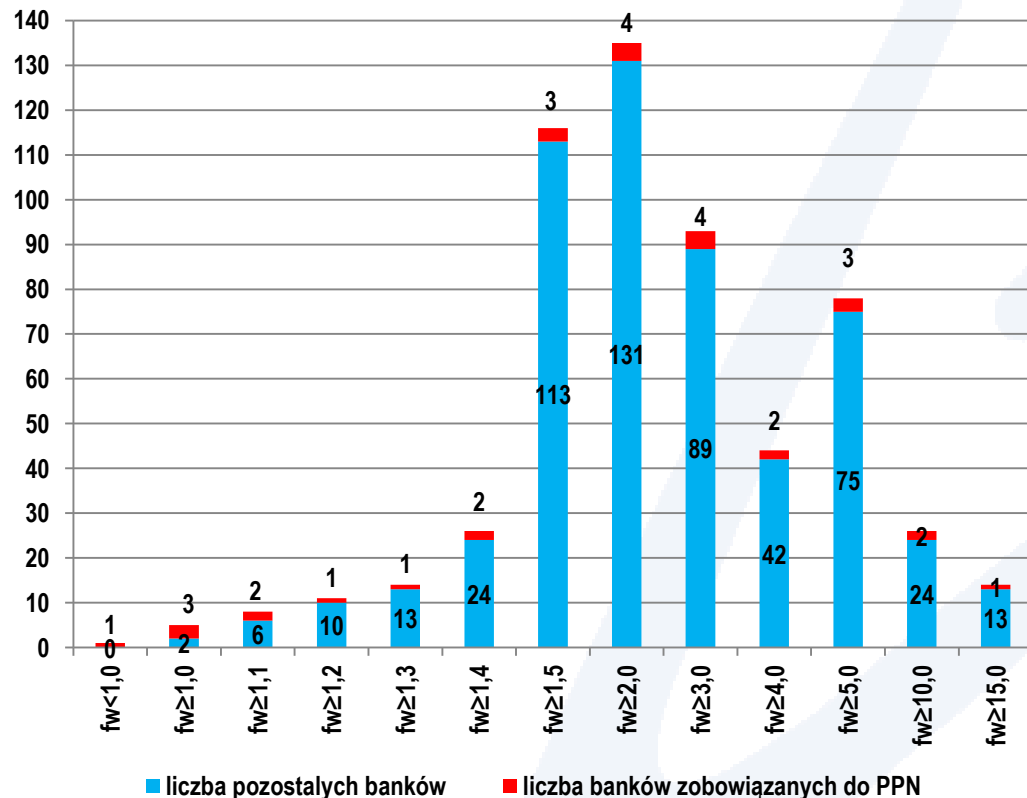

Dynamika funduszy własnych wg grup aktywów – 2010.12 = 100

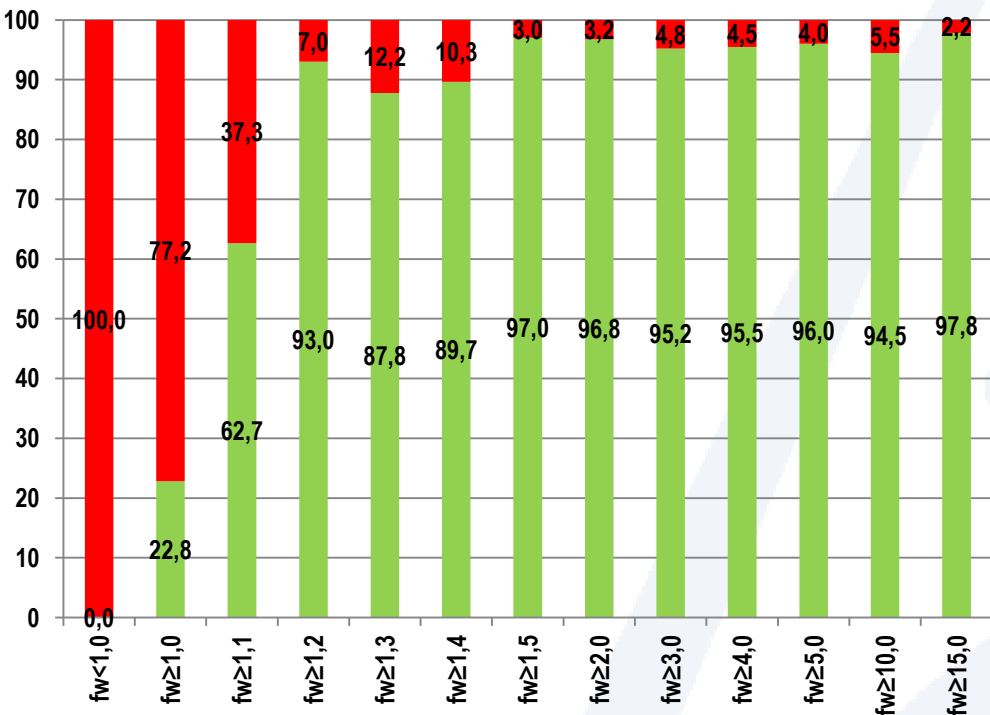

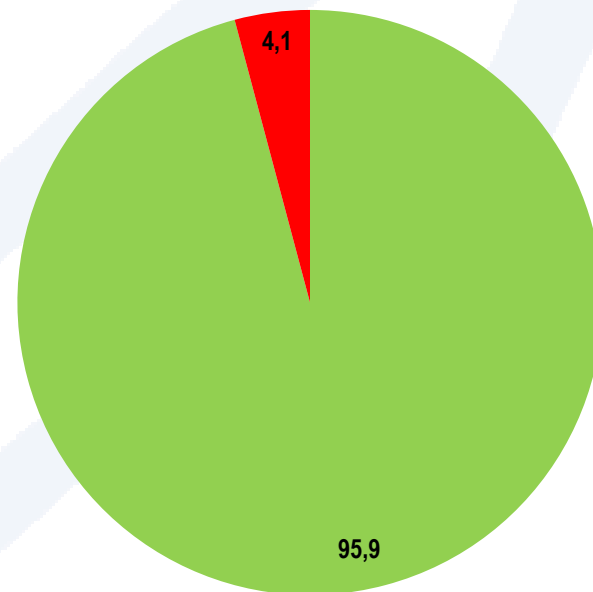
Liczba banków zobowiązanych do wykonania PPN

Udział depozytów gospodarstw domowych w bankach zobowiązanych do wykonania PPN w depozytach gospodarstw domowych banków spółdzielczych (%)

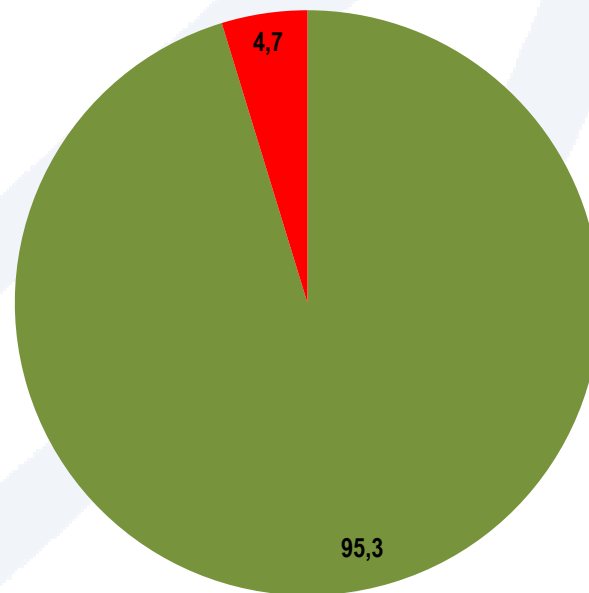
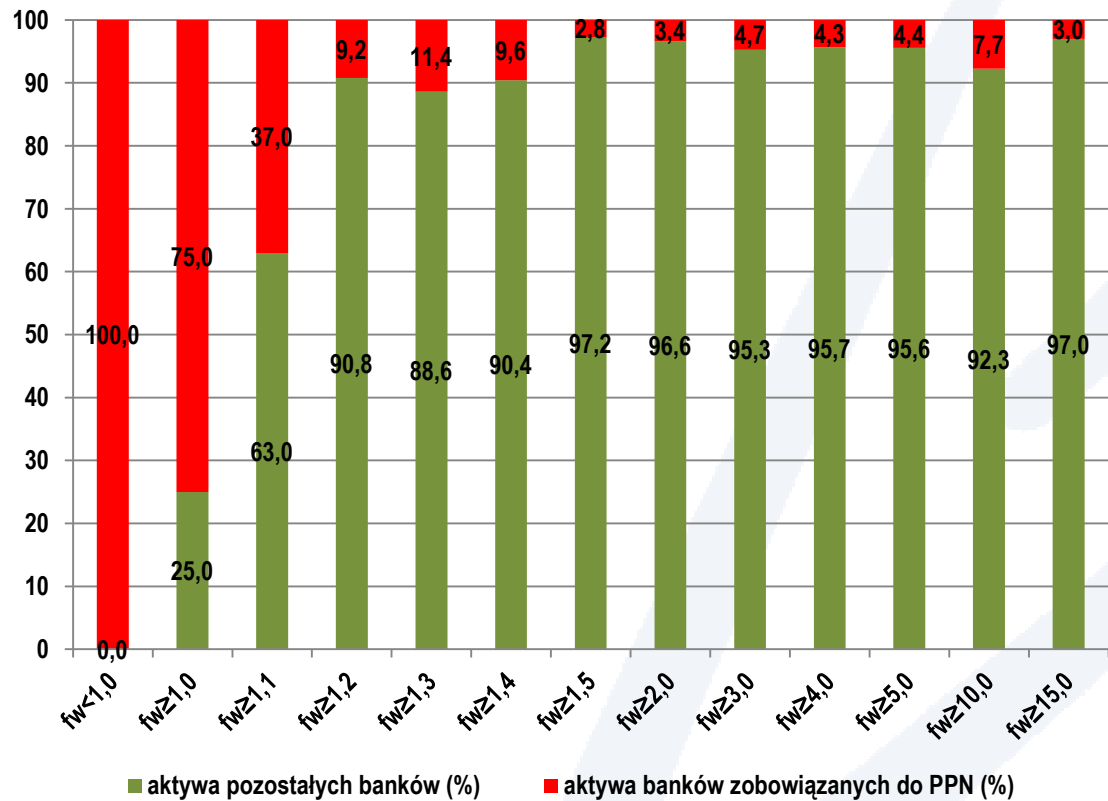

- depozyty gospodarstw domowych w bankach zobowiązanych do PPN (%)
- depozyty gospodarstw domowych w pozostałych bankach (%)

- depozyty gospodarstw domowych w pozostałych bankach (%)
- depozyty gospodarstw domowych w bankach zobowiązanych do PPN (%)

Udział aktywów banków zobowiązanych do wykonania PPN w aktywach banków spółdzielczych (%)

■ aktywa pozostałych banków (%)
■ aktywa banków zobowiązanych do PPN (%)